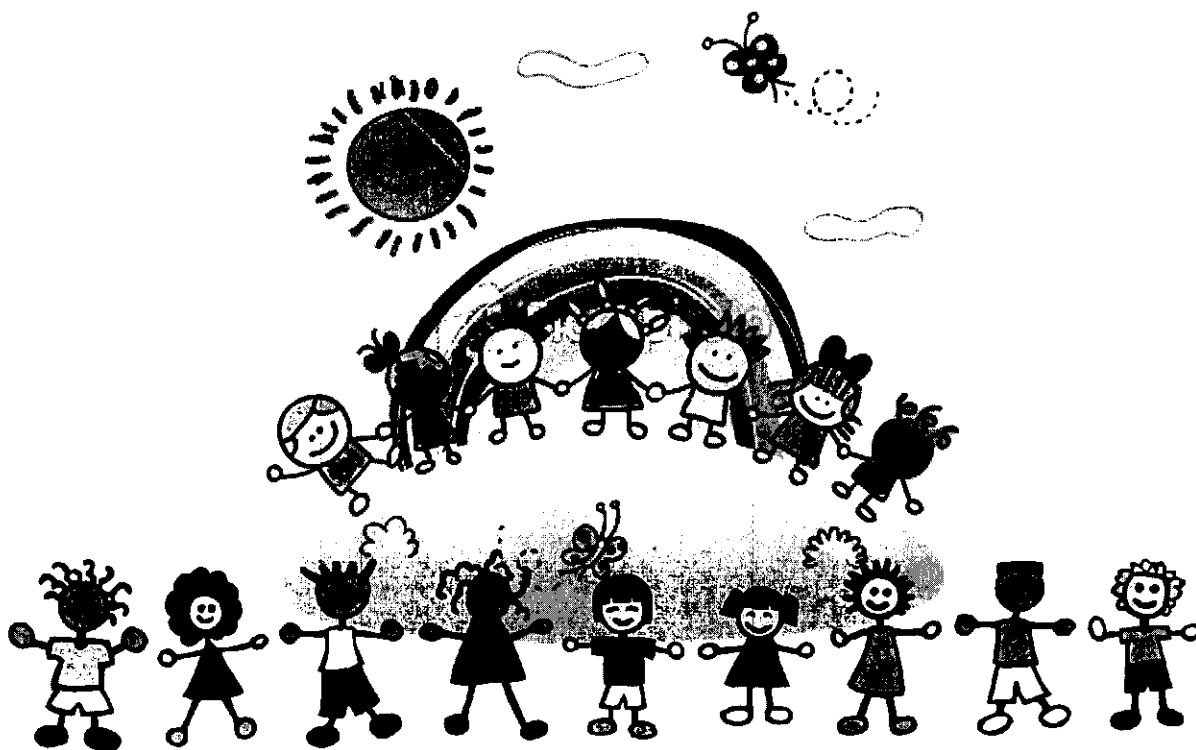

คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

(พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘)

ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๖ ปี)

ฉบับสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization)

คำนำ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ

สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘) โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษา เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๓) เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของสมศ. ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาของการจัดตั้ง สมศ. โดยนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) เป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการโดยคำนึงถึง ความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกและการประเมินซ้ำสำหรับสถานศึกษาในรอบสามนี้ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เท่านั้น

(ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๕
บทที่ ๑ การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๗
๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมิน	๗
๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือการประเมิน	๘
๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก	๙
บทที่ ๒ คำอธิบายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๑๑
๒.๑ แนวคิดและทิศทาง	๑๑
๒.๒ หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้	๑๑
๒.๓ หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้	๑๒
๒.๔ การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้	๑๕
๒.๕ ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณา	๑๖
๒.๖ นิยามศัพท์	๑๖
๒.๗ รูปแบบการประเมิน	๑๗
๒.๘ รายละเอียดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๑๘
บทที่ ๓ การรับรองมาตรฐาน	๙๕
บทที่ ๔ กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก	๙๙
๔.๑ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก	๙๙
๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๐๑
๔.๓ ขั้นตอนการประเมิน	๑๐๒
๔.๔ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก	๑๐๕
๔.๕ การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา	๑๐๕
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๐๖
ภาคผนวก ข กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๐๙
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เพื่อแสดงความเชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษา	๑๑๒

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก ง	กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)
ภาคผนวก จ	ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)
ภาคผนวก ฉ	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ กระทรวงศึกษาธิการ
ภาคผนวก ช	คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมิน คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา และระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคผนวก ซ	คณะกรรมการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๖ ปี)
ภาคผนวก ฅ	คณะผู้จัดทำ

บทนำ

ตามหมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ.ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘) และการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) เสร็จสิ้นไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ซึ่งยังคง หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๓ ที่ได้ระบุว่าการประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึง จุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๒. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
๓. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาระดับชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
๔. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวย องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
๖. คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรึชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

นอกจากนี้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- (๑) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
- (๒) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา
- (๓) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (๔) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ปี) สมศ. ได้กำหนด
ตัวบ่งชี้จำนวน ๑๒ ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๔ มาตรฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม
ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน (จำนวน ๘ ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้) และกลุ่ม
ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้)

บทที่ ๑

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ทั่วไป

- ๑) เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินพันธกิจด้านต่างๆ
- ๒) เพื่อกระตุ้นเตือนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
- ๓) เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- ๔) เพื่อรายงานระดับคุณภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- ๑) เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา กรอบแนวทาง วิธีการที่ สมศ. กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา
- ๒) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ รวมทั้งผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริม และการชี้นำสังคมของสถานศึกษาตามนโยบายของภาครัฐ
- ๓) เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ
- ๔) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

๕) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีทิศทางที่สอดคล้องกันในการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประเมินคุณภาพภายใน

๖) เพื่อสร้างความร่วมมือและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

๗) เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพ และเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) การบริหารจัดการรวมถึงการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำให้การผลิตกำลังคนทุกระดับ การสร้างผลงานวิจัย และการให้บริการวิชาการเกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศ

๒) สถานศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษา และรัฐบาล มีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นระบบ ในการกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารจัดการการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

๓) สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล และความเป็นเลิศตามจุดเน้น จุดเด่นของสถานศึกษา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือการประเมิน

คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด - ๒ ปี) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดตัวบ่งชี้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการประเมินทุกด้านตามพันธกิจ

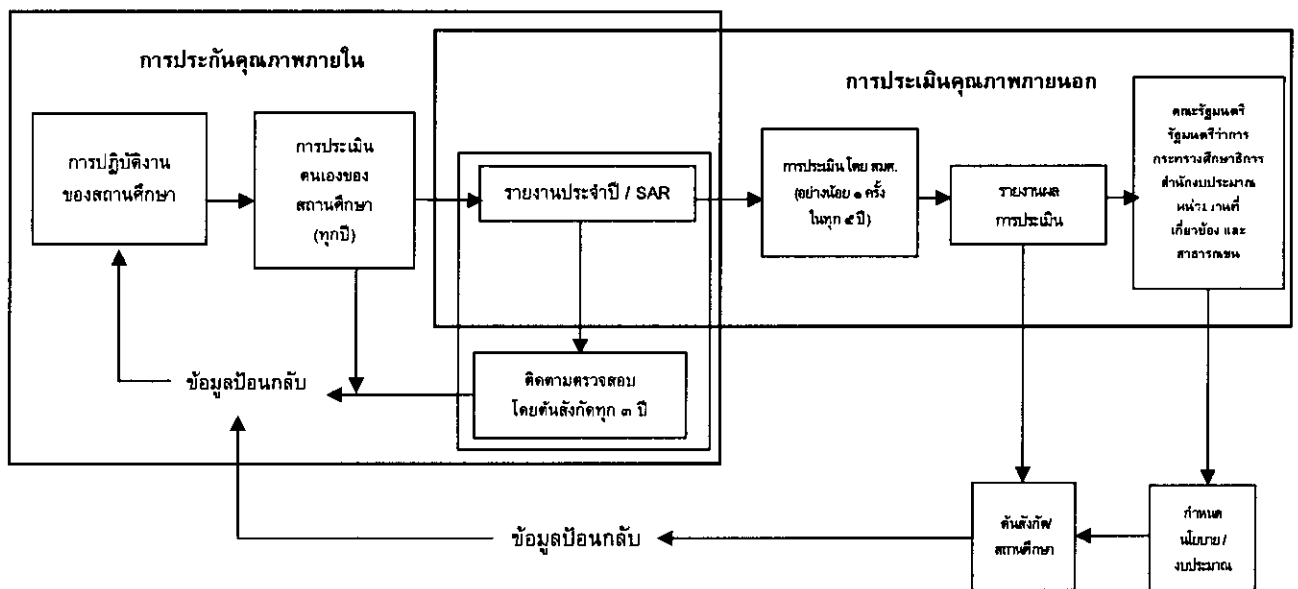
๒) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการประเมินตามตัวบ่งชี้ให้เป็นระบบ ครบถ้วน และสืบค้นได้ง่าย สำหรับเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

๓) เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินตนเองของสถานศึกษาก่อนที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองเป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษากำหนด

๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอก ไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น ได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงตามแผนภาพที่ ๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากแผนภาพที่ ๑ จะเห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบ โดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สมศ. ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบคุณภาพ

บทที่ ๒

คำอธิบายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

สมศ. มีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นคุณภาพของเด็กเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าเด็กจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม โดยมีระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒.๑ แนวคิดและทิศทาง

- ๑) ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของสถานศึกษา
- ๒) ประเมินจากผลการจัดการศึกษาเป็นหลัก ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- ๓) ประเมินจากผลการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การบริหารจัดการศึกษา และการประกันคุณภาพภายใน
- ๔) ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และพัฒนาการโดยพิชญพิจารณา (Peer Review)
- ๕) ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- ๖) ลดจำนวนมาตรฐานและจำนวนตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยถ่ายโอนมาตรฐานและตัวบ่งชี้เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

๒.๒ หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้

- ๑) กำหนดตัวบ่งชี้ที่มุ่งการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ มากกว่าปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ
- ๒) คำนึงถึงลักษณะและประเภทของสถานศึกษา
- ๓) เน้นตัวบ่งชี้ทั้งคุณภาพและปริมาณ ทั้งเชิงบวกและลบ
- ๔) ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัย ข้อจำกัด ตลอดจนวัฒนธรรม และความเป็นไทย
- ๕) ให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐานเท่าที่จำเป็น แต่ยังคงอำนาจจำแนก โดยเพิ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม
- ๖) คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

๒.๓ หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ ปี) ได้กำหนดตัวบ่งชี้เป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๘ และซึ่งกำหนดให้ สมศ.ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ ๑) มาตรฐานที่ว่าด้วยผล การจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ๒) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ๓) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ๔) มาตรฐานที่ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายใน ดังจะเห็นความสอดคล้องตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน	๑. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	ผลการจัดการศึกษา
	๒. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	
	๓. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	
	๔. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	
	๕. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	
	๖. ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนา สถานศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา
	๘. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน (๑) ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา (๒) พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	๙. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธานวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	๑๐. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อน เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	

ตัวบ่งชี้		มาตรฐานตามกฎกระทรวง
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	๑๑. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาท ของสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	๑๒. ผลการพัฒนาศถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา (๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาศถานศึกษาที่สอดคล้อง กับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (๒) ผลการส่งเสริมพัฒนาศถานศึกษา เพื่อยกระดับ มาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความ เป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูป การศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา

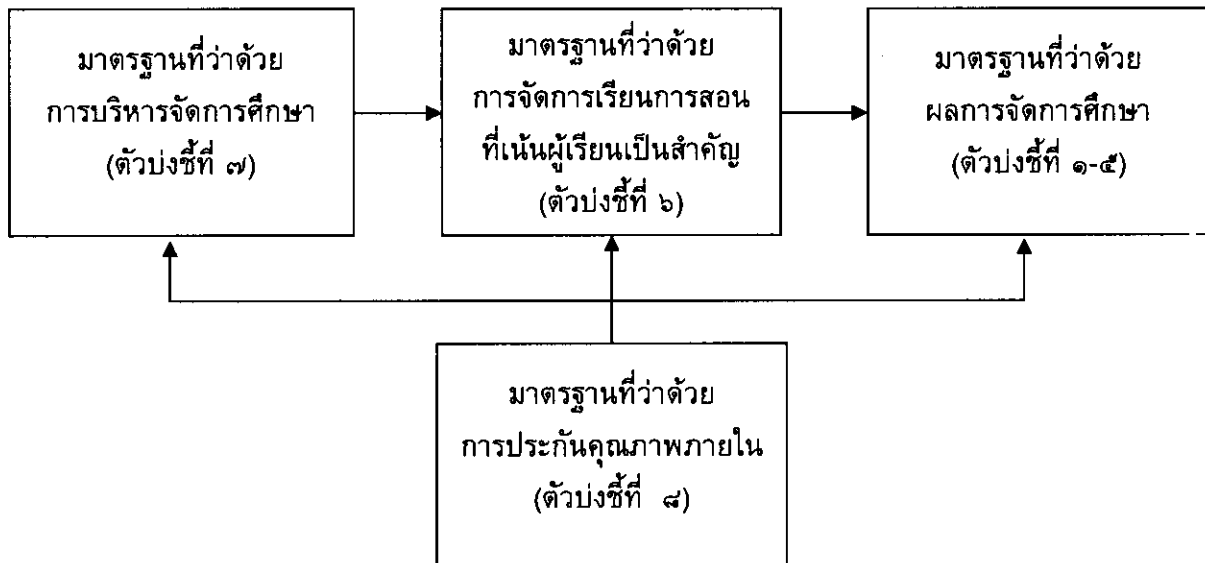
หมายเหตุ ศูนย์พัฒนาเด็ก (แรกเกิด – ๒ ปี) ให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๑) ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงาน
ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาศถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูป
การศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนด
ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และ
ผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน/ วิสัยทัศน์
พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา รวมทั้งความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบ
เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงาน
ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบาย
ของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้
ชี้นำสังคม อาทิ การรักษาดิน การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคม
สันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือในกรอบประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม
พลังงาน เศรษฐกิจ สุขภาพ ค่านิยม จิตสาธารณะ และความประหยัด รวมทั้งแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง
อุปถัมภ์และสิ่งเสพติด เป็นต้น

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานมีความสอดคล้องกับมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ในลักษณะห่วงโซ่แห่งคุณภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ในลักษณะห่วงโซ่แห่งคุณภาพ

๒.๔ การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้

การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ปี) มีดังนี้

ตารางที่ ๒ น้ำหนักตัวบ่งชี้

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๑. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	๕
	๒. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	๕
	๓. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	๕
	๔. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	๑๐
	๕. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	๑๐
	๖. ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	๓๕
	๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา	๑๕
	๘. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน (๑) ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา (๒) พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษา และต้นสังกัด	๕
	รวมน้ำหนัก	๙๐
กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	๙. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	๒.๕
	๑๐. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ ของสถานศึกษา	๒.๕
	รวมน้ำหนัก	๕
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	๑๑. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	๒.๕
	๑๒. ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษา (๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทาง การปฏิรูปการศึกษา (๒) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนว ทางการปฏิรูปการศึกษา	๒.๕
	รวมน้ำหนัก	๕
	รวมน้ำหนักทั้ง ๑๒ ตัวบ่งชี้	๑๐๐

หมายเหตุ ศูนย์พัฒนาเด็ก (แรกเกิด - ๒ ปี) ให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๑) ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงาน
ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูป
การศึกษา

๒.๕ ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณา

ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ ปี) ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงาน ๓ ปีย้อนหลังก่อนการประเมิน (กรณีสถานศึกษาเปิดใหม่ที่มีการดำเนินงานไม่ครบ ๓ ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงาน ๒ ปีการศึกษาล่าสุด หรือหากมีการดำเนินงานไม่ครบ ๒ ปีการศึกษา ให้ใช้ผลการดำเนินงาน ๑ ปีการศึกษาล่าสุดก่อนการประเมิน)

๒.๖ นิยามศัพท์

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ปี) ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

เด็ก หมายถึง เด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงไม่เกินหกปีบริบูรณ์ที่อยู่ในสถานศึกษา โดยแบ่งตามการประเมินคุณภาพภายนอก ออกเป็น ๒ กลุ่มอายุ ได้แก่

ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด - ๒ ปี) หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงไม่เกินสองปีบริบูรณ์ที่อยู่ในสถานศึกษา

ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒ - ๕ ปี) หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่างสองปีถึงไม่เกินหกปีบริบูรณ์ที่อยู่ในสถานศึกษา

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งของรัฐและของเอกชน ด้วยวิธีการต่างๆ ให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก อาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ผู้ช่วยครูหรือผู้ช่วยผู้เลี้ยงดูเด็ก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ในการจัดอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่เด็กในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ตามแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาเด็กกำหนด เพื่อให้การจัดอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย อาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานนั้นๆ

ผู้ใหญ่ หมายถึง ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และหรือผู้ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก โดยตรงในสถานศึกษาปฐมวัย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้ช่วยครูหรือผู้ช่วยผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษาและท้องถิ่น

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมายให้ รับผิดชอบกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็ก อย่างเต็มกำลัง และความสามารถ

สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามมาตรา ๑๘(๑) และ ๑๘(๓) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานที่จัดตั้ง

คำชี้แจง

เนื่องจากเด็กแต่ละวัยมีความสามารถหรือคุณลักษณะตามวัยแตกต่างกัน การประเมินคุณภาพภายนอก จึงแบ่งช่วงอายุของเด็กแรกเกิด - ๒ ปี ออกเป็น ๔ กลุ่มอายุ ดังนี้

- ๑) แรกเกิด - ๖ เดือน
- ๒) อายุ ๗ - ๑๒ เดือน
- ๓) อายุ ๑๓ - ๑๘ เดือน
- ๔) อายุ ๑๙ - ๒๔ เดือน

ทั้งนี้ความสามารถแสดงพฤติกรรมของเด็กในแต่ละวัยขึ้นอยู่กับความสามารถและศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามพื้นฐานของสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับตั้งแต่แรกเกิด ในกรณีที่สถานศึกษาจัดชั้นเรียนแบบคละอายุ สถานศึกษาต้องติดสัญลักษณ์ให้กับเด็กเพื่อผู้ประเมินภายนอกจะได้ทราบช่วงอายุของเด็ก

๒.๗ รูปแบบการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ ปี) มีรูปแบบการประเมิน ๔ รูปแบบ ดังนี้

- ๑) การประเมินเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑-๑.๒ , ๒.๑-๒.๒ , ๓.๑-๓.๒ , ๔.๑-๔.๔ , ๕.๑-๕.๒
- ๒) การประเมินเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑-๖.๖ , ๗.๑-๗.๖ , ๘(๑) , ๙ , ๑๐ และ ๑๒(๑)
- ๓) การประเมินเชิงคุณภาพและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑

๒.๘ รายละเอียดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน เป็นตัวบ่งชี้ที่มีการพัฒนามาจากตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกและรอบสอง ประกอบด้วย ๘ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๕๐ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑	เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย *	๕
๒	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย *	๕
๓	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย *	๕
๔	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย *	๑๐
๕	เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในชั้นต่อไป	๑๐
๖	ประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	๓๕
๗	ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	๑๕
๘	ประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพภายใน ** (๑) ประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา (๒) พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษา และต้นสังกัด	๕

หมายเหตุ * ใช้เกณฑ์การเจริญเติบโตและพัฒนาการตามสมุดบันทึกพัฒนาการของกรมอนามัย

** ศูนย์พัฒนาเด็ก (แรกเกิด – ๒ ปี) ให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๑) ประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย
น้ำหนัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านร่างกายได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายเริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง และจากแกนกลางไปสู่ส่วนข้าง การพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายทั่วไปไปสู่การเคลื่อนไหวแบบเจาะจง และมีพฤติกรรมที่สามารถดูแลสุขอนามัยและความปลอดภัยของตนเองได้เหมาะสมตามวัย

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑.๑	เด็กมีสุขภาพกายสมวัย	๒.๕
๑.๒	เด็กมีสุขนิสัยสมวัย	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ เด็กมีสุขภาพกายสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุขภาพกายสมวัย หมายถึง เด็กมีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างปกติ ระบบต่างๆ ของร่างกายสามารถทำงานได้อย่างปกติและมีประสิทธิภาพ

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งมีการเจริญเติบโตสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีน้ำหนักส่วนสูง ตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ : ใช้ประเมินกรณีที่เด็กคลอดครบกำหนด

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
เด็กมีน้ำหนักส่วนสูง สมส่วนตามเกณฑ์ กรมอนามัย	เด็กมีน้ำหนักส่วนสูง สมส่วนตามเกณฑ์ กรมอนามัย	เด็กมีน้ำหนักส่วนสูง สมส่วนตามเกณฑ์ กรมอนามัย	เด็กมีน้ำหนักส่วนสูง สมส่วนตามเกณฑ์ กรมอนามัย

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งมีสมรรถภาพทางร่างกายสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถเคลื่อนไหวด้วยการควบคุมกล้ามเนื้อ (พัฒนาจากส่วนบนลงล่าง และจากส่วนกลางของลำตัวไปสู่แขนขา) และใช้ประสาทสัมผัสได้อย่างเหมาะสมตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- ชันศีรษะ ยกหน้าอกและหัวไหล่ - ไขว่คว้า เอื้อมหยิบของ - นั่งได้ตามลำพังระยะสั้น	- เอื้อมหยิบของด้วยมือข้างเดียว นั่งได้เอง - คลาน เกาะยืน - เริ่มยืนเอง เดินโดยผู้ใหญ่ช่วยจูงมือ	- แสดงการใช้มือข้างที่ถนัด เช่น ก้มลงหยิบของที่พื้นและยกตัวขึ้นโดยไม่ล้ม - เดินไปข้างหน้าได้คล่องประมาณ ๑๐ ก้าว - ปีนป่ายบนวัตถุหรือสิ่งของ	- ดึงหรือผลักสิ่งของขณะเดิน - เดิน-หยุดและหันกลับได้ตามเสียงเรียก - วิ่งได้คล่องแคล่ว

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีสมรรถภาพทางการประสานกล้ามเนื้อและระบบประสาทสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ และทรงตัวได้ดีตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- คว่ำจับสิ่งของ - เอื้อมหยิบของด้วยมือข้างเดียว - เอี้ยวตัวได้ในท่านั่ง	- หยิบสิ่งของขึ้นเล็กน้อยด้วยนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ - เปลี่ยนมือถือของ - ยืนทรงตัวได้นาน ๑ วินาที	- นั่งยองและลุกขึ้นเอง - เดินลากจูงของเล่นโดยดึงเชือก - เดินถอยหลังได้แต่ไม่คล่อง	- ปาลูกบอลลูกใหญ่ได้ด้วยมือ - ใช้ข้อมือได้มากขึ้น เช่น หมุนข้อมือหรือสิ่งของ กลิ้งลูกบอล

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๓ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีสุขภาพกายสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น บันทึกการชั่งน้ำหนักและส่วนสูง แบบบันทึกสุขภาพเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมสุขภาพร่างกายของเด็ก

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีสุขภาพกายสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สุขภาพร่างกายของเด็กที่ปรากฏ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง สมรรถภาพทางร่างกายและกลไก เช่น การเคลื่อนไหว การวิ่ง การกลิ้งบอล เป็นต้น การฝึกกิจวัตรประจำวัน สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น เครื่องเล่นสนาม อุปกรณ์การชั่งน้ำหนัก ส่วนสูง อุปกรณ์การเล่นต่างๆ ทั้งในและนอกห้อง เป็นต้น

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่มีสุขภาพกายสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ เด็กมีสุขนิสัยสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุขนิสัยสมวัย หมายถึง เด็กมีสุขอนามัยเหมาะสมตามวัย ซึ่งจะทำให้เด็กปราศจากโรค มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถแสดงให้เห็นว่ามีสุขนิสัยที่ดีตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถแสดงท่าทางเกี่ยวกับความต้องการทางกาย และความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
ร้องหรือแสดงท่าทางเมื่อมีความต้องการ เช่น หิว ร้อน เจ็บ ไม่สบายตัว	แสดงออกอย่างชัดเจน ชอบหรือไม่ชอบอาหารชนิดใด เช่น แสดงความต้องการดื่มน้ำ หลังอาหาร ปฏิเสธอาหารที่มีรสจัด	- แสดงท่าทางประคองถ้วยน้ำ และดื่มน้ำจากถ้วยได้โดยได้รับการช่วยเหลือ - ถือประคองถ้วยน้ำและดื่มเองได้	- แสดงความสนใจและความพร้อมในการฝึกขับถ่าย - สามารถใช้ถ้วยและช้อนในการรับประทานอาหารได้ตามวัย - เริ่มใช้แปรงสีฟันได้เอง

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักหลีกเลี่ยงการกระทำและเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความไม่ปลอดภัยได้ตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถแสดงท่าทางถึงการหลีกเลี่ยงความไม่ปลอดภัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- แสดงปฏิกิริยาสะท้อนเมื่ออยู่ในน้ำด้วยการขยับแขนขา - แสดงอาการกลัว เช่น เบือนหน้าหนีหรือห่อตัว	- หลีกเลี่ยงการกระทำหรือเหตุการณ์ที่รู้สึกไม่ปลอดภัย แสดงความกลัวต่อการล้ม - เริ่มแสดงท่าทางกลัวคนแปลกหน้า	- หันหลังเพื่อลงจากที่ต่างระดับ - แสดงท่าทางปฏิเสธหรือส่งเสียงร้องเมื่อรู้สึกไม่ปลอดภัย	- เกาะหรือจับราวเพื่อขึ้น-ลงบันได - แสดงท่าทางปฏิเสธและพูดบอกถึงสิ่งที่รู้สึกไม่ปลอดภัย

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๒ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีสุขนิสัยสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก บันทึกอุบัติเหตุ แบบบันทึกการปฐมพยาบาลเบื้องต้น บันทึกการเบิกประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น
๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีสุขนิสัยสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงของเด็ก ได้แก่ การล้างมือ การแปรงฟัน การรับประทานอาหารและการดื่มน้ำ การระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ สภาพบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการฝึกสุขนิสัยที่ดี ได้แก่ ที่ล้างมือ ผ้าเช็ดมือ ที่แปรงฟัน และอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัว เป็นต้น
๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่มีสุขนิสัยสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๒ เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย
น้ำหนัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกจากการรับรู้ความรู้สึกทั่วไปสู่ความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้งจากการรับรู้ความรู้สึกของตนเองไปสู่การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๒.๑	เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย	๒.๕
๒.๒	เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย หมายถึง เด็กแสดงถึงสภาวะของจิตใจที่มีความสดชื่น แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความตระหนักในตนเอง หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถแสดงท่าทางพอใจ และความต้องการของตนเอง

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
แสดงท่าทางพอใจหรือไม่พอใจ เช่น ยิ้ม ร้องไห้ หยุดร้องเมื่ออึด	- รู้จักปฏิเสธ หรือตอบรับเมื่อต้องการหรือไม่ต้องการ เช่น สายหน้า - มองและตอบสนองต่อเงาของตนเองในกระจก	- รู้จักปฏิเสธด้วยท่าทางหรือพูด - แสดงออกด้วยท่าทางหรือส่งเสียงเมื่อต้องทำกิจกรรมอย่างอิสระ	- แสดงพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ - ใช้คำพูดแสดงอารมณ์ตามความต้องการของตนเอง เช่น “เอา” “ไม่เอา” “ออกไป”

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงออกด้วยท่าทาง น้ำเสียง หรือคำพูด เมื่อประสบความสำเร็จเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- สามารถเปลี่ยนสีหน้าตอบสนองต่อการแสดงสีหน้า น้ำเสียง หรือสัมผัสที่นุ่มนวล - ยิ้ม หัวเราะเสียงดังเมื่อพอใจ - ส่งเสียงแสดงอารมณ์ต่างๆ	- แสดงความดีใจเมื่อทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้สำเร็จ เช่น คลานไปหยิบของได้เอง - แสดงความผูกพันกับผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดโดยคลานเข้าหา หรือเกาะยืน/เดินรอบๆ ตัวผู้ใหญ่	- แสดงความสนใจเข้าไปใกล้ หรือจ้องมองเด็กอื่นที่กำลังเล่นหรืออยากร่วมเล่นด้วย - ยื่นของเล่นให้ผู้ใหญ่ที่แบมือขอ - แสดงความดีใจเมื่อทำตามคำสั่งง่ายๆ หรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้สำเร็จ เช่น เก็บของเข้าที่ หยิบของตามคำสั่งได้	- แสดงความดีใจเมื่อตนเองทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้สำเร็จ เช่น ทำท่าทางตามคำสั่ง - แสดงความดีใจเมื่อผู้อื่นทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้สำเร็จ เช่น ประบมือให้เพื่อน

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความมุ่งมั่นตั้งใจ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงออกถึงความแน่วแน่ และมีระยะความสนใจที่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้วยตนเองและมีผู้ใหญ่ช่วยจนสำเร็จตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
เอื้อมไปหยิบของเล่น	- คลานไปถึงที่หมาย - เกาะยึดตนเองขึ้นมา	พยายามทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และมีผู้ใหญ่ช่วย เช่น รับประทานอาหาร ถอดเสื้อผ้า	ทำตามความต้องการของตนเองอย่างมุ่งมั่น

๔. ร้อยละของเด็กซึ่งมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่คุ้นเคย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่คุ้นเคยด้วยการแสดงท่าทาง น้ำเสียง หรือการพูดที่ดูเหมาะสมตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- ยิ้ม แสดงสีหน้า - ส่งเสียงหัวเราะอ้อแอ้ เวลาที่มีคนถูกใจ เล่นด้วย - ยื่นมือให้อุ้ม	แสดงท่าทางต้องการใกล้ชิดกับผู้ใหญ่ ซึ่งคุ้นเคย เช่น อาย เกาะติดผู้ใหญ่	- แสดงท่าทางทักทาย เช่น พนมมือไหว้ โบกมือลา - แสดงท่าทางต้องการให้ผู้ใหญ่อยู่ในสายตา เช่น หันมองตาม จนลับสายตา	- เดินเข้าหา ยิ้ม พูดคุย หรือแสดงท่าทาง กับผู้ใหญ่ ซึ่งคุ้นเคย - แยกกับผู้ใหญ่ได้ ชั่วครู่ ประมาณ ๕ นาที โดยไม่ร้องไห้ (ในสถานที่คุ้นเคย)

๕. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้สึกร่วมกับผู้อื่น หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งร่วมแสดงความรู้สึกตามผู้อื่นหรือตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- ส่งเสียงอ้อแอ้ ยิ้ม หัวเราะ เมื่อผู้ใหญ่ เล่นด้วย - แสดงสีหน้าตามผู้ใหญ่ที่ปฏิสัมพันธ์ด้วย	ร้องไห้ตามสถานการณ์ ที่ตนรับรู้ รู้สึกร่วมกับผู้อื่น	แสดงความสนใจจ้องมองเด็กอื่นที่กำลังเล่น หรืออยากร่วมเล่นด้วย	เริ่มแสดงการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เช่น บอกได้ว่าเพื่อนร้องไห้ เพราะคิดถึงแม่

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๕ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

- เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีสุขภาพจิตสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายนงานประจำตัวเด็ก ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม และแฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio)
- ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีสุขภาพจิตสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สภาพแวดล้อมในห้อง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงของเด็ก ได้แก่ ความร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี การเล่นและการทำกิจกรรมกับผู้อื่น การพูดคุยทักทายผู้ใหญ่ซึ่งคุ้นเคยและเพื่อน เป็นต้น
- ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีสุขภาพจิตสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย หมายถึง เด็กแสดงความชื่นชอบและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว แสดงถึงความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กได้รับการฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะได้ตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความชื่นชอบและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความสนใจ ส่งเสียงหรือแสดงท่าทางตอบด้วยความพึงพอใจ

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- แสดงท่าทางดีใจ พอใจ - ส่งเสียงสูงๆ ต่ำๆ เวลาได้ยินเสียงดนตรี หรือโมบาย	- แสดงท่าทางชื่นชอบ จ้องมองและสัมผัส งานศิลปะ - เคลื่อนไหวเมื่อได้ยิน เสียงดนตรี - แสดงความสุขและ ความพึงพอใจที่ได้ทำ กิจกรรมศิลปะ ดนตรี และเคลื่อนไหวซ้ำ	- โยกตัว หรือตบมือ ตามเสียงดนตรี - แสดงท่าทางพอใจ เมื่อได้ทำกิจกรรม ศิลปะ เช่น กิจกรรม จากนิ้วมือ จากการ ขีดเขียน	- แสดงท่าทางประกอบ เพลง - ท้องคำคล้องจองสั้นๆ - แสดงท่าทางพอใจ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะ

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความชื่นชอบต่อธรรมชาติรอบตัว หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความชื่นชอบ ตื่นตาตื่นใจ สนใจใคร่รู้ธรรมชาติรอบตัวและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
		แสดงความสนใจ เข้าไปใกล้ และจ้องมอง	ใช้คำพูด และเข้าไป สัมผัสกับธรรมชาติ ที่พึงพอใจ

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๒ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐาน ที่แสดงว่าเด็กมีสุนทรียภาพสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุนทรียภาพของเด็ก

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีสุนทรียภาพสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สังเกตพฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นจริงในขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ ความสนใจและการตอบสนองเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งสวยงาม ความสุขขณะทำงานศิลปะและกิจกรรมดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในและนอกห้อง เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม มุมศิลปะ สื่ออุปกรณ์ การจัดแต่งห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่มีสุนทรียภาพสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๓ เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านสังคมได้อย่างเหมาะสมกับวัย สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กติกาของสถานศึกษา และสังคมในสิ่งที่ตั้งถาม บอกเหตุผลสะท้อนความเข้าใจได้ว่าการกระทำใดถูกหรือผิด สามารถติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น และปรับตัวจากการพึ่งพาผู้ใหญ่ไปสู่การพึ่งพาตนเอง เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ตามวัย

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๓.๑	เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัย	๒.๕
๓.๒	เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัย
 หน้าหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัย หมายถึง เด็กสามารถให้ความร่วมมือ หรือปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันโดยมีผู้ใหญ่ช่วยเหลือ เพื่อฝึกฝนการดำเนินชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันได้ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความพอใจในการปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวัน

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
ให้ความร่วมมือในเวลาเปลี่ยนผ้าอ้อม อาบน้ำ แต่งตัว ตีมนมและพักผ่อน	ให้ความร่วมมือ หรือ บอกความต้องการของตนเอง เวลาเปลี่ยนผ้าอ้อม อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหาร และพักผ่อน	เริ่มช่วยเหลือตนเอง เวลาปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวัน เช่น รับประทานอาหาร ขับถ่าย พักผ่อน อาบน้ำ	บอกสิ่งที่ต้องการด้วยคำพูดง่ายๆ เช่น “หิว” “นอน” “ไปห้องน้ำ”

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักอดทนรอคอย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งอดทนรอคอยสิ่งที่ต้องการได้ตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
	รอคอยอาหารของเล่น หรือสิ่งที่ต้องการในช่วงเวลาสั้นๆ	เริ่มรู้จักรอคอยในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น รออาหารในที่นั่งที่จัดไว้ รอเข้าห้องน้ำ	รู้จักการรอคอยในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เช่น เข้าแถวรับนม รอเพื่อทำกิจกรรมกับเพื่อน

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีน้ำใจ แบ่งปัน รู้คุณผู้อื่นโดยมีผู้ใหญ่ให้คำแนะนำ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงน้ำใจ รู้จักแบ่งปันเป็นครั้งคราว และแสดงท่าทางขอบคุณผู้อื่น

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
	แสดงท่าทางขอบคุณโดยมีผู้ใหญ่ช่วยเหลือ	- ยื่นของเล่นให้ผู้ใหญ่ เมื่อแบมือขอ - แสดงท่าทางขอบคุณเมื่อได้รับของ	รู้จักขอบคุณเมื่อได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือเพื่อน

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๓ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น กิจกรรมเคารพธงชาติ การจัดเก็บของเล่นเข้าที่ การเข้าแถวรอคอย การฝึกกิจวัตรประจำวัน การทิ้งขยะให้ถูกที่ การช่วยรักษาความสะอาด การใช้สิ่งของไม่ขว้างไม่ทำลาย การรับประทานอาหารจนหมดไม่เหลือทิ้ง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การกล่าวคำขอโทษ ขอบคุณ การแบ่งปัน การแสดงความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้
 น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และ
 ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีการติดต่อทางสายตา
 และท่าทาง และการกระทำกับบุคคลอื่น

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
จ้องมอง ยิ้ม คุย (ทำเสียงในลำคอ) กับผู้อื่น	- ยกมือให้อุ้มได้ถ้าเป็น ผู้ใหญ่ซึ่งคุ้นเคย - คลานหรือเดินเข้าหา รู้จักการขอจากผู้อื่น	แสดงความสนใจเข้าไป ใกล้หรือจ้องมองเด็กอื่น ที่กำลังเล่น	เรียกร้องความสนใจ จากผู้ใหญ่ เช่น เรียก ให้มาเล่นด้วย ร้องขอ ให้ช่วยทำอะไรให้

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงของการอบรมเลี้ยงดูได้ หมายถึง ร้อยละของเด็ก
 ซึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงในสภาพแวดล้อมและกิจกรรมของการอบรมเลี้ยงดู

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
		เก็บของเล่นหลัง ทำกิจกรรม	- เก็บเครื่องนอนของ ตนเอง หลังตื่นนอน โดยมีผู้ใหญ่ ช่วยเหลือ - ไม่วิ่งในห้อง

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ หมายถึง ร้อยละ
 ของเด็กซึ่งมีมารยาทและแสดงความเคารพตามหลักศาสนาที่นับถือ โดยมีผู้ใหญ่คอยแนะนำ

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
		รู้จักไหว้ แสดงความ เคารพผู้ใหญ่โดยมี ผู้ใหญ่คอยแนะนำ	แสดงความเคารพหรือ ปฏิบัติตามหลักศาสนา ที่นับถือได้ตามวัย

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๓ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้เหมาะสมตามวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายนงานประจำตัวเด็ก ภาพถ่าย วีดิทัศน์กิจกรรม โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ข้อตกลงของการอบรมเลี้ยงดู

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็ก การปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้นตามหลักศาสนา การแสดงความเคารพและพูดจาอย่างสุภาพอ่อนน้อมกับผู้ใหญ่

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้เหมาะสมตามวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๔ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงทางความสามารถทางการรู้คิด โดยพัฒนาจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส และการรู้จักคิดเชิงรูปธรรมไปสู่ความเข้าใจในการใช้สัญลักษณ์ แล้วจึงรู้จักคิดเป็นนามธรรม รวมถึงการพัฒนาความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การคิดที่มีเหตุผลอย่างเหมาะสมตามวัย

ประกอบด้วย ๔ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๔.๑	เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย	๒.๕
๔.๒	เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัย	๒.๕
๔.๓	เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย	๒.๕
๔.๔	เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย หมายถึง เด็กรักการอ่านและสนใจใฝ่รู้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว มีความต้องการในการเรียนรู้เรื่องที่ตนสนใจ และมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งรักการอ่านตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงท่าทางสนใจหรือชอบหนังสือ หยิบหนังสือ ไขว่คว้าหนังสือ สืบสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
จ้องมองสิ่งที่สนใจ ในระยะใกล้ตัว	- มองดูรูปภาพ กับผู้ใหญ่ - หยิบ คลานเข้าหา หนังสือภาพหรือสื่อ สิ่งพิมพ์ที่มีรูปภาพ	หยิบจับหนังสือภาพ หรือสิ่งพิมพ์ที่มีรูปภาพ	- ช่วยเปิดหนังสือ ร่วมกับผู้ใหญ่ - เดินไปหยิบหนังสือ ภาพเอง

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งใฝ่รู้ในเรื่องรอบตัวตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงท่าทางสนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านเหตุการณ์ และสื่อที่หลากหลายในโอกาสต่างๆ รู้จักสำรวจ และทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
ตอบสนองต่อสิ่งเร้าตาม การกระตุ้น เช่น มอง ตามสิ่งของ หันหาที่มา ของเสียง	ค้นหาสิ่งของที่ปิดซ่อน จากสายตาได้	สำรวจวิธีการ หรือสิ่งที่ เป็นสาเหตุของการเกิด ปรากฏการณ์ เช่น เอามือกดปุ่มให้มี เสียงเพลง	- สนใจ สำรวจ ทดลอง สัมผัสและทดสอบ ของเล่นด้วยวิธีต่างๆ - รู้จักสังเกต และ ตั้งคำถามง่ายๆ เช่น “อะไร” “อยู่ไหน” “ใคร”

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๒ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความไฝ่รู้สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) และโครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีความไฝ่รู้สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมของเด็ก ขณะทำกิจกรรม พฤติกรรมการอ่านหนังสือ การทดลอง การลงมือปฏิบัติ การสำรวจและตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้ การสังเกตสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการไฝ่รู้ของเด็ก เช่น มุมการเรียนรู้ต่างๆ ในห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีความไฝ่รู้สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๒ เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัย
 น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัย หมายถึง เด็กสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้จากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ จดจำ รู้คิด รู้เหตุผล และแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความสนใจจดจ่อในการเรียนรู้ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีความสนใจจดจ่อกับสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างเหมาะสมตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- จ้องมองและสนใจมองใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ - มองจากสิ่งหนึ่งไปอีกสิ่งหนึ่ง มองไปรอบๆ เพื่อเพ่งมองสิ่งที่สนใจ	- มองตามวัตถุใช้สายตาค้นหาในช่วงสั้น - สนใจ รายละเอียดของสิ่งของ	- เล่นของเล่นที่สนใจได้เอง - ร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้วยความสนใจ เช่น การฟังเพลง นิทาน บันแบ่ง ละเลงสี	- ฟังนิทานจนจบเรื่อง - ทำกิจกรรมง่ายๆ ได้สำเร็จ เช่น หยอคนบล็อกง่ายๆ ต่อจิ๊กซอว์ ๒-๓ ชิ้น

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถจำสิ่งต่างๆ ได้ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งจำสิ่งต่างๆ ได้จากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม เช่น การเคยได้รับกลิ่น การเคยได้รับคำชมเชย การเคยใช้ของชิ้นนั้น

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- จำสัมผัส กลิ่น เสียงที่คุ้นเคย	- จำหน้าแม่ และผู้ใหญ่ที่คุ้นเคย โดยแสดงออกด้วยวิธีต่างๆ เช่น ยิ้ม คลานเข้าหา ยกมือให้อุ้ม	- สามารถชี้และหยิบของใช้ส่วนตัวได้ - เริ่มพูดเป็นคำเชื่อมโยงสิ่งของและหรือ บุคคลที่คุ้นเคยได้	- เลียนแบบเหตุการณ์ในอดีตที่เพิ่งเกิดขึ้น - สามารถทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้ เช่น หยิบของใช้ต่างๆ ที่คุ้นเคย

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงท่าทางมีความรู้ความเข้าใจตามวัยเกี่ยวกับตัวเอง บุคคล สถานที่แวดล้อมและธรรมชาติรอบตัว

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- จำหน้าแม่และผู้ใหญ่ซึ่งคุ้นเคยได้ - เข้าใจคำเรียกชื่อคนหรือสิ่งของที่คุ้นเคย	- รู้ว่าคำต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ของวัตถุนั้นๆ - ตอบสนองต่อชื่อตนเอง	- เชื่อมโยงคำพูดกับวัตถุต่างๆ เช่น พูดว่า “แม่” ขณะที่ไปที่แม่	- เรียกหรือชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ - จับคู่ภาพเหมือนได้ - รู้จักสี ประมาณ ๑-๒ สี

๔. ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถขอความช่วยเหลือหรือเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาของผู้ใหญ่ด้วยการแสดงท่าทางจ้องมอง ไขว่คว้า ลองผิดลองถูก สังเกต หรือสำรวจเพื่อแก้ปัญหาได้ตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- ส่งเสียงร้องเพื่อให้ได้รับการตอบสนอง - ใช้มือและนิ้วมือทั้งหมดหยิบสิ่งของ	- คลานเข้าหาสิ่งของหรือบุคคลเพื่อให้ตอบสนองความต้องการ - กระระยะเอื้อมหยิบสิ่งของตนเอง - ใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้หยิบวัตถุขนาดเล็ก	- ลองผิดลองถูกเพื่อแก้ปัญหา - รับประทานอาหารโดยการช่วยเหลือตนเอง เช่น ประคองถ้วยน้ำดื่มเอง ใช้ช้อนตักอาหารเอง	- ช่วยตนเองในการแต่งตัว เช่น ดึงกางเกงหรือกระโปรงออกเอง - ขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ได้ เช่น เปิดสิ่งของ ทำความสะอาดหลังขี้ถ่าย

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๔ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กซึ่งมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก บันทึกคำพูดและคำถามของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) และโครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็ก เช่น การตั้งคำถาม การแก้ปัญหา การพูดคุยโต้ตอบ การเล่าเรื่อง การทำกิจกรรมที่สนใจจนเสร็จ

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๓ เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย
 น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย หมายถึง เด็กมีความเข้าใจและใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ และเข้าใจด้วยภาษาพูด ท่าทาง และสัญลักษณ์ สามารถสะท้อนความคิดและความรู้สึกภายในของเด็กได้อย่างถูกต้อง เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นในสังคมหรือในกลุ่มได้ชัดเจนเหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความเข้าใจและใช้ภาษาพูดอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถใช้คำสื่อสารได้ตามวัย สามารถพูดโต้ตอบกับผู้ใหญ่ได้

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
ส่งเสียงอ้อแอ้โต้ตอบได้	ออกเสียงซ้ำๆ เช่น “มามา” “หม่ำหม่ำ”	- เรียกชื่อพ่อแม่ และ ผู้ใหญ่ที่คุ้นเคยได้ - ใช้คำอธิบายความ ต้องการในขณะนั้นได้	- เรียกชื่อวัตถุสิ่งของ ที่พบเห็นบ่อยๆ ได้ - เริ่มพูดเป็นประโยค สั้นๆ ได้ เช่น “หิวน้ำ” “ขออีก” “อุ้มหน่อย”

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะในการอ่านอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะในการแสดงท่าทางสนใจ ดูและอ่านหนังสือภาพได้อย่างเหมาะสมตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- แสดงความสนใจด้วย การมองตาม หนังสือภาพ - พยายามเอื้อมมือมา จับต้องหนังสือหรือ รูปภาพ	- มองดูรูปภาพกับ ผู้ใหญ่ - จับหนังสือ - ช่วยเปิดหนังสือ	- เปิดหนังสือได้ ที่ละหน้า - ออกเสียงคำสั่ง ตามผู้ใหญ่ได้	- ชี้และพูดตามภาพ ในหนังสือได้ - หยิบหนังสือเปิดดู ภาพได้

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะแสดงท่าทางสื่อความหมายด้วยการขีดเขียนได้อย่างเหมาะสมตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงท่าทางสื่อความหมายด้วยการขีดเขียนหรือขีดเขียนเส้นลักษณะต่างๆ หรือวาดรูปเพื่อสื่อความหมายได้ตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
	ขีดเขียนอย่างไม่มี จุดหมาย	ขีดเขียนเส้นยุ่งๆ	ลากเส้นแนวดิ่งได้ แต่ไม่ตรง

๔. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความเข้าใจและใช้ภาษาท่าทางและสัญลักษณ์อย่างเหมาะสมตามวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสาร พูดคุย บอกความหมายหรือสิ่งที่ควรทำเมื่อเห็นสัญญาณหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
- เปล่งเสียงโต้ตอบผู้พูด - เลียนเสียง เช่น "อุอา" - "อะกือ อะกือ" - มองเมื่อถูกเรียกชื่อ	- แสดงท่าทางขยับปาก - ไบหน้า ประบมือ - เพื่อสื่อสาร - ใช้ท่าทางเพื่อ - เรียกร้องความสนใจ - หรือบอกความต้องการ - เชื่อมโยงคำพูดกับ - วัตถุต่างๆ เช่น - ชี้ไปที่แม่ เมื่อมีคน - เรียกแม่ หรือหันตาม - เสียงเรียกชื่อตนเอง	- ทำตามคำบอกง่ายๆ - ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - ใช้คำพูดบอกความต้องการหรือปฏิเสธ - หยิบสิ่งของถูกต้อง - เมื่อเอ่ยชื่อที่ละอย่าง	- พูด ๒ คำติดต่อกัน - อย่างมีความหมาย - บอกชื่อตนเองได้ - บอกสิ่งที่ต้องการได้ - พูดให้ผู้ใหญ่เข้าใจได้

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๔ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม บันทึกพัฒนาการของเด็ก บันทึกคำพูดและคำถามของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรมแฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) บันทึกการสื่อสารระหว่างครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครอง เด็กและโครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมของเด็กระหว่างปฏิบัติกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนกับเพื่อนและผู้อื่น การตอบคำถาม การถ่ายทอดความคิดความรู้สึกด้วยภาษาท่าทาง คำพูด การอ่าน การเขียน และการสร้างสรรค์ผลงาน

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีทักษะในการสื่อสารสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๔ เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย

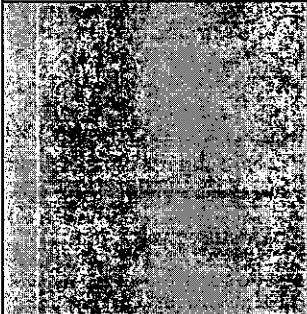
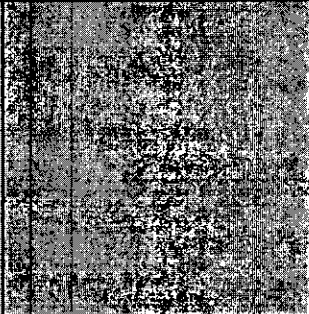
น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

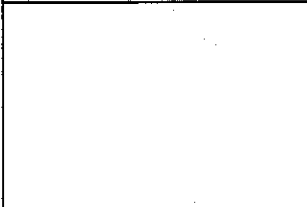
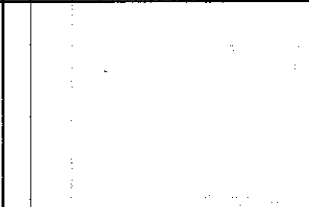
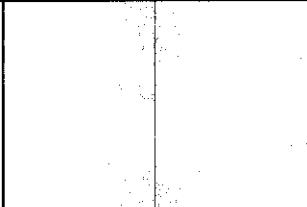
เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย หมายถึง เด็กสามารถสร้างภาพขึ้นในใจ สามารถคิดได้หลากหลายและถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นวิธีการ หรือชิ้นงานที่แปลกใหม่ได้เหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำงานศิลปะ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งทำงานศิลปะตามความคิดของตนเองตามวัย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
		ใช้มือทำงานศิลปะ เช่น เล่นแป้งโดว์ ขยำกระดาษ ละเลงสี ขีดเขียนโดยใช้สี	- แสดงบทบาทสมมติ กับของเล่น - ใช้มือทำงานศิลปะ เช่น ขยำแป้งโดว์ ละเลงสี พิมพ์ภาพ ขีดเขียนโดยใช้สี

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งทดลองวิธีการใหม่ ๆ ในการทำสิ่งต่าง ๆ หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งทดลองใช้สิ่งของหรือเล่นด้วยวิธีการแตกต่างหลากหลาย

แรกเกิด - ๖ เดือน	๗ - ๑๒ เดือน	๑๓ - ๑๘ เดือน	๑๙ - ๒๔ เดือน
			- แสดงบทบาทสมมติ กับของเล่น - ลองบทบาท แปลกใหม่

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๒ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๒.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๕๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๑.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานการเรียนรู้ของเด็ก ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมของเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ การถ่ายทอดความคิดความรู้สึกด้วยภาษาท่าทาง การพูดและเล่าเรื่อง การเขียน การวาด และการสร้างสรรค์ผลงาน การคิดวิธีการเล่นที่แปลกใหม่

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๕ เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

เด็กมีความพร้อมศึกษารู้ต่อในขั้นต่อไป หมายถึง เด็กมีทักษะและความรู้พื้นฐานที่สำคัญตามพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัยในแต่ละระดับช่วงอายุ ตามหลักสูตรสถานศึกษา

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๕.๑	เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย	๕
๕.๒	เด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัย	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย หมายถึง เด็กมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการสร้างองค์ความรู้ตามพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยในแต่ละระดับช่วงอายุ ตามหลักสูตรสถานศึกษา

เกณฑ์การพิจารณา

พิจารณาจากแบบประเมินพัฒนาการของเด็ก หรือสรุปรายงานผลการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละระดับช่วงอายุของปีที่ผ่านมา จากคำร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่มีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านตามวัย ได้แก่

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็ก การแสดงสุขนิสัยที่ดีในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแสดงปฏิกิริยาต่อความไม่ปลอดภัยหรือต่ออันตราย

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมีความรู้สึกร่วมกับผู้อื่น ชื่นชอบและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านสังคมสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง อดทนรอคอย แบ่งปัน ปรับตัวเข้ากับสังคม และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ

๔. ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด การสังเกต การสำรวจ ค้นหา ทดลอง และการแก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๔ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๕.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๔.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๓.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๕๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๒.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สรุปผลการประเมินพัฒนาการ และการนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ข้อมูลสารสนเทศแสดงพัฒนาการเด็กทุกด้านในแต่ละระดับช่วงอายุ

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย เช่น การตอบสนองหรือพัฒนาทักษะพื้นฐานต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กที่สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตามประสบการณ์สำคัญ ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่มีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ เด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

เด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัย หมายถึง เด็กมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัว ตามความต้องการ และความสนใจของเด็กซึ่งสอดคล้องกับวัยในแต่ละระดับช่วงอายุ ตามหลักสูตรสถานศึกษา

เกณฑ์การพิจารณา

พิจารณาจากแบบประเมินพัฒนาการ หรือสรุปรายงานผลของเด็กซึ่งมีพัฒนาการตามหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละระดับช่วงอายุของปีที่ผ่านมาจากคำร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัวได้ตามวัย ได้แก่

๑. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักชื่อของตนเองเริ่มจากชื่อเล่น รูปร่าง หน้าตา และชื่อเรียกส่วนต่างๆ ของร่างกาย และสำรวจความสามารถของตนเองในการทำสิ่งต่างๆ ได้

๒. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักชื่อพ่อแม่ พี่น้องและบุคคลต่างๆ ในครอบครัว สามารถพบปะ พูดคุย ทำความรู้จักกับชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในครอบครัว ชุมชน และสังคมวัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน

๓. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักชื่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตรอบตัว สามารถเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายๆ ของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่พบเห็นในชีวิตประจำวันจากการชี้แนะหรือสำรวจ

๔. ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก หมายถึง ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักชื่อของวัตถุสิ่งของ เครื่องใช้หรือของเล่นที่อยู่รอบตัว สามารถเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ ๑-๔ และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๕.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๗๕-๘๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๔.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๖๐-๗๔ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๓.๐๐
เด็กตั้งแต่ ร้อยละ ๔๐-๕๙ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๒.๐๐
เด็กต่ำกว่า ร้อยละ ๔๐ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา		๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม สรุปผลการประเมินความรู้พื้นฐานตามหลักสูตรสถานศึกษาของปีที่ผ่านมาในแต่ละระดับช่วงอายุ สรุปมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๔๖

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าเด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัย เช่น การตอบสนองของเด็กต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กที่สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตามสาระที่ควรเรียนรู้ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัยตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๖ ประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
น้ำหนัก ๓๕ คะแนน

คำอธิบาย

ประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ หมายถึง ผลสำเร็จของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม การจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่างๆ สำหรับการทำกิจกรรมของเด็กตามสถานการณ์ที่ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกำหนดขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกับเด็กและผู้ปกครอง

ประกอบด้วย ๖ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๖.๑	ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย	๕
๖.๒	ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ	๕
๖.๓	ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม	๕
๖.๔	ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา	๕
๖.๕	ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว	๕
๖.๖	ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็ก	๑๐

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก จัดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริง นำไปสู่การมีทักษะสำคัญต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายทั้งสุขภาพกายและสุขนิสัยอย่างเหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ดูแลให้เด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคที่จำเป็นตามวัย
๒. จัดเตรียมอาหารให้เด็กรับประทานครบหมู่ ดื่มน้ำสะอาดและนมอย่างเพียงพอตามวัย
๓. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กช่วยเหลือตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัย
๔. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ และการประสานสัมพันธ์ของทักษะกลไก เพื่อกระตุ้นพัฒนาการให้เป็นไปตามวัย
๕. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามกิจวัตรประจำวัน และการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมตามวัย
๖. สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร พักผ่อน ขับถ่าย รักษาความสะอาด ป้องกันโรค และความปลอดภัยแก่ร่างกายตามวัย
๗. สร้างเสริมสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายของเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสมตามวัย
๘. สังเกต ติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจาก

๑. ร้อยละของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณาแต่ละข้อ
๒. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาในข้อนั้นๆ
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๘ ข้อ	๕.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗ ข้อ	๔.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ	๓.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔-๕ ข้อ	๒.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๓ ข้อ	๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกายตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แบบบันทึกสุขภาพเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม สมุดรายนานประจำตัวเด็ก แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) บันทึกการสื่อสารระหว่างครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก สารสัมพันธ์ผ่านพับ บันทึกการเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ภาพถ่ายวีดิทัศน์กิจกรรม

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกายตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การจัดการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน การปฏิบัติของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างวัน การแนะนำให้เด็กรู้จักประโยชน์ของอาหารที่ได้รับประทาน การกระตุ้นให้เด็กดื่มน้ำสะอาดและรับประทานอาหารอย่างเพียงพอ เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง การตรวจสุขภาพเด็กประจำวัน การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกายตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจัดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริง นำไปสู่การมีทักษะสำคัญต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ทั้งสุขภาพจิตและสุนทรียภาพอย่างเหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง อุดหนุนรอยยิ้ม และมุ่งมั่นตั้งใจตามวัย
๒. จัดโอกาสและส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสุข และผูกพันกับคนใกล้ชิด
๓. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และความพอใจ

ตามวัย

๔. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กได้แสดงความรู้สึกร่วมกับผู้อื่น หรือตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
๕. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กได้ชื่นชมและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว หรือสัมผัสกับ

ธรรมชาติ

เกณฑ์การให้คะแนนตัวบ่งชี้ พิจารณาจาก

๑. ร้อยละของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณาแต่ละข้อ
๒. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาในข้อนั้นๆ
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	๕.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๔.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๓.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๒.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานเด็ก แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) สารสัมพันธ์ แผนพับ บันทึกการเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง โครงการกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน การปฏิบัติของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างวัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้อง

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม
หน้าหลัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจัดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริงนำไปสู่การมีทักษะสำคัญต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมทั้งวินัย รู้ผิดชอบ และปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงความรักความอบอุ่น ทั้งทางกาย วาจา และการปฏิบัติต่อผู้อื่น
๒. จัดโอกาสและส่งเสริมให้เด็กได้แสดงประพจน์ที่ดี ได้แก่ มีวินัย สะอาด สามัคคี สุภาพ และมีน้ำใจ
๓. จัดโอกาสและส่งเสริมให้เด็กได้ชื่นชมธรรมชาติและดูแลรักษาสัตว์เลี้ยง
๔. จัดโอกาสและส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ
๕. จัดโอกาสและส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่
๖. จัดโอกาสและส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจาก

๑. ร้อยละของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณาแต่ละข้อ
๒. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาในข้อนั้นๆ
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ	๕.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	๔.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๓.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๒.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๒ ข้อ	๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคมตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานเด็ก แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) สารสัมพันธ์ แผ่นพับ บันทึกการเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคมตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน การปฏิบัติของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างวัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง การฝึกให้เด็กรู้จักการไหว้ การกล่าวคำขอบคุณขอโทษ ปิดน้ำหลังเลิกใช้ รับประทานอาหารจนหมด เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคมตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๔ ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจัดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้ โดยการเชื่อมโยง ผสมผสาน และสัมพันธ์กับชีวิตจริงนำไปสู่การมีทักษะสำคัญต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาทั้งความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทักษะในการสื่อสาร จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสมตามวัย

เกณฑ์การพิจารณา

๑. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กทำกิจกรรมค้นหา สำรวจ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น กิจกรรมที่ให้เด็กมองตามหรือใช้มือไขว่คว้าสิ่งของที่สนใจ (วัยทารก) กิจกรรมซ่อนหา/ซ่อนแอบ (เด็กวัยคลานและวัยเตาะแตะ) เป็นต้น

๒. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กทำกิจกรรมทบทวนประสบการณ์เดิม ทบทวนเรื่องที่เด็กควรรู้หรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจตามวัย

๓. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับหนังสือและได้อ่านหนังสือตามวัย

๔. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ผ่านกิจกรรมแบบบูรณาการที่เด็กได้เล่นและลงมือกระทำเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดและทักษะเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อม ธรรมชาติรอบตัวเด็ก และสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของเด็กตามวัย

๕. จัดโอกาสและฝึกให้เด็กทำกิจกรรมที่สามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระตามวัย

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจาก

๑. ร้อยละของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณาแต่ละข้อ
๒. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาในข้อนั้นๆ
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	๕.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๔.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๓.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๒.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานเด็ก แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) สารสัมพันธ์ แผ่นพับ บันทึกการเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง โครงการ กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายตามวัย จัดโอกาสฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ และแสดงความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ ส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือและได้อ่านหนังสือ การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๕ ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว
หน้าหลัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเด็กและครอบครัวของเด็ก เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก และทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

เกณฑ์การพิจารณา

๑. สร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงกับเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตอบสนองต่อความรู้สึกของเด็กอย่างอบอุ่นโดยการสบตา ใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม การสัมผัสที่แสดงความรักเอื้ออาทรต่อเด็ก มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอในการดูแลและอารมณ์ของเด็ก รับรู้และสนับสนุนความพยายามในการทำกิจกรรมของเด็ก ตอบสนองอารมณ์ทางบวกและลบของเด็กอย่างทันที่ด้วยวิธีการที่เหมาะสมโดยการปลอบโยน สนับสนุนและช่วยเหลือ ไม่ใช้ความรุนแรงทั้งทางกายและวาจา

๒. ยอมรับในความเป็นตัวตนของเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กยอมรับและให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความคิดของเด็ก รับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ล้อเลียนหรือทำให้เด็กรู้สึกอับอาย ให้คำแนะนำหรือรายงานเกี่ยวกับการสังเกตและติดตามพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงของเด็กกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

๓. ปฏิบัติกับเด็กอย่างให้เกียรติและเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ภาษา เพศ หรือภูมิหลังทางวัฒนธรรม และสร้างเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของความแตกต่าง หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กในการปฏิบัติกับผู้อื่นต่างวัย ต่างฐานะ ผู้ที่อ่อนแอกว่า ฝึกให้เด็กยอมรับและมองผู้อื่นในแงุ่มุมที่ดีหรือเชิงบวก เช่น ความสามารถที่แตกต่าง ความคิดเห็นที่แตกต่าง แง่มุมที่ดีของคนอื่น

๔. ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพระหว่างเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนการฝึกทักษะทางสังคมและการสร้างมิตรภาพของเด็กโดยช่วยเด็กในการเข้าร่วมการเล่น การยืมระยะเวลา และพัฒนาการเล่นกับเพื่อนอย่างเหมาะสม ช่วยให้เด็กแก้ไขความขัดแย้งโดยการให้เด็กบอกความรู้สึก เล่าปัญหา และทดลองวิธีการอื่นๆ ในการแก้ปัญหา ให้คำแนะนำแก่เด็กซึ่งมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ให้เรียนรู้กติกา ปลูกฝังให้เด็กเอื้ออาทรต่อกัน รู้จักปลอบโยนซึ่งกันและกันจนเป็นนิสัย

๕. มีปฏิสัมพันธ์และให้เกียรติผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กสื่อสารสองทางอย่างสม่ำเสมอกับผู้ปกครอง ไม่นำความลับในครอบครัวของเด็กไปเผยแพร่ รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยความเป็นมิตรผ่านคำพูด น้ำเสียง และท่าทาง สนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ให้คำแนะนำในการพัฒนาและแก้ไขพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่อง

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจาก

๑. ร้อยละของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณาแต่ละข้อ
๒. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาในข้อนั้นๆ
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕ ข้อ	๕.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๔.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๓.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๒.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว ตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สมุดรายงานประจำตัวเด็ก บันทึกการสื่อสารระหว่างครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก สารสัมพันธ์ แผ่นพับ บันทึกการเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว ตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมและบุคลิกภาพของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กในการปฏิบัติต่อเด็กและผู้ปกครอง การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็กระหว่างวัน ทั้งในและนอกห้องกิจกรรม พฤติกรรมการพูดชมเชย การให้กำลังใจ การให้เกียรติและปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รับฟังความคิดเห็นของเด็กและให้อิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ มีการสื่อสารพูดคุยกับผู้ปกครองเด็กอย่างสม่ำเสมอ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในและภายนอกห้องกิจกรรม

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัวตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๖ ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการ
ของเด็ก

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน)

คำอธิบาย

ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก
หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย
พัฒนาการ และความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น สังคม
และวัฒนธรรม

เกณฑ์การพิจารณา

๑. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก
ตามวัยอย่างเหมาะสมตามบริบทของท้องถิ่น หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจัดทำแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอายุ ความพร้อม พัฒนาการ และวิธีการเรียนรู้ของเด็กตามบริบท
ของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่ บันทึกและประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนให้สามารถใช้งานได้จริง และ
ตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล

๒. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กมีโอกาสนในการเรียนรู้อย่างเต็ม
ศักยภาพ หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับภูมิหลัง วัฒนธรรมท้องถิ่น
ความสนใจ ประสบการณ์ ความต้องการ ความสามารถ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก จัดกิจกรรมที่ฝึกให้เด็ก
ได้ริเริ่มโดยมีครูช่วยเหลือ และกิจกรรมที่ครูวางแผนได้อย่างสมดุลกัน

๓. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและร่างกายของเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก
ดูแลรักษาและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ของเล่น ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก ซ่อมแซมและทำความสะอาด
วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ของเล่นให้สะอาดและปลอดภัยอยู่เสมอ ดูแลระดับการใช้เสียงของตน การใช้
อุปกรณ์ทางเสียง และการใช้ระดับแสงให้เหมาะสมกับกิจกรรม

๔. จัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจัดโอกาสและสถานที่ทั้งภายในและภายนอกห้องให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย
ได้ใช้ประสาทสัมผัส และรับอากาศสดชื่น จัดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้และเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา
และพัฒนาการของเด็กทุกด้าน เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้สำรวจ ทดลอง ค้นพบ และเรียนรู้ จัดสถานที่อย่าง
เพียงพอให้เด็กพักผ่อนและมีเวลาพักผ่อนอย่างเหมาะสมตามความต้องการของร่างกาย เช่น
เด็กต่ำกว่า ๑ ปี นอนพักผ่อน ๒-๓ ครั้งต่อวัน และเด็ก ๑-๒ ปี นอนพักผ่อน ๒ ครั้งต่อวัน

๕. จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นและสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องให้รู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย มีอิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จตามความสามารถ จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม

๖. จัดสภาพแวดล้อมที่ป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก จัดตารางกิจกรรมประจำวันที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับธรรมชาติและความสามารถของเด็ก จัดกิจกรรมที่เด็กต้องใช้พลังและกิจกรรมที่让孩子ผ่อนคลายอย่างสมดุลกัน มีวิธีการจัดเวลาให้เด็กได้เตรียมตัวก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่

๗. มีการวางแผนและจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กมีการวางแผน และจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เลือกใช้เครื่องมือการประเมินพัฒนาการที่เน้นการสังเกต และจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งใช้วิธีประเมินแบบอื่นๆ อย่างเหมาะสม

๘. ติดตาม บันทึก และประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กมีการติดตาม บันทึกพัฒนาการเด็กทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน และใช้แหล่งข้อมูลหลายด้าน เพื่อประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๙. นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กและพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กแปลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยอิงกรอบพัฒนาการตามวัยและเป้าหมายของการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ของสถานศึกษา นำผลการประเมินไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๑๐. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนนำผลประเมินไปพัฒนาเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แจ้งข้อมูลของเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรม พัฒนาการการเรียนรู้ หรือข้อห่วงใยจากผู้ปกครอง สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กทั้งที่บ้านและสถานศึกษา สื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับความก้าวหน้าและแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจาก

๑. ร้อยละของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณาแต่ละข้อ
๒. ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปซึ่งมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาในข้อนั้นๆ
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑๐ ข้อ	๑๐.๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๙ ข้อ	๘.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗-๘ ข้อ	๖.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๕-๖ ข้อ	๔.๐๐
ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป) ไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๔ ข้อ	๒.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็กตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก แบบบันทึกสุขภาพเด็ก บันทึกพัฒนาการของเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผลงานเด็ก แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) บันทึกการสื่อสารระหว่างครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก สารสัมพันธ์ แผนพับ บันทึกการเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ภาพถ่าย วิดีทัศน์กิจกรรม สรุปผลการประเมินพัฒนาการ และการนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการเด็กทุกด้านของแต่ละระดับช่วงอายุ สรุปมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๖

๒. ผลการสังเกตที่แสดงว่าครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็กตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรม ประจำวันการบันทึกพัฒนาการทุกด้านของเด็กในแต่ละวัน การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องให้มีพื้นที่สำหรับเด็ก ทำกิจกรรมต่างๆ และการจัดบรรยากาศภายในห้องให้มีมุมประสบการณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เกี่ยวกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็กตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

น้ำหนัก ๑๕ คะแนน

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ผลของการใช้ทรัพยากรทุกด้านเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก ซึ่งสำคัญที่สุดให้มีพัฒนาการตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย ๖ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๗.๑	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	๒.๕
๗.๒	ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา	๒.๕
๗.๓	ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอและมีคุณภาพ	๒.๕
๗.๔	ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ	๒.๕
๗.๕	ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ	๒.๕
๗.๖	ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบที่กฎหมายกำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างคุ้มค่า

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงสร้างและระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำผลประเมินไปนิเทศและพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมาย

๒. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา จัดระบบการบริหารงานประมาณที่คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นผลงาน จัดการกิจให้ครอบคลุมกับการเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน/บัญชี พัสดุและสินทรัพย์ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัดและใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า

๓. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร จัดให้มีการประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและสังคม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เชื่อมต่อกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งต่อข้อมูลความพร้อมของเด็กให้กับสถานศึกษาแห่งใหม่ หรือสถานศึกษาระดับชั้นที่สูงขึ้น

๔. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของสถานศึกษาช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ร่วมมือกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้ปกครองเด็กในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ในบทบาทของสมาคม หรือชมรมผู้ปกครอง

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจาก

๑. ผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามจำนวนข้อที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา
๒. กรณีมีผู้บริหารสถานศึกษาหลายคนให้ประเมินเป็นกลุ่มบุคคลตามบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษา
๓. เทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๔ ข้อ	๒.๕๐
ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๒.๐๐
ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๑.๕๐
ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๑.๐๐
ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น หลักสูตรสถานศึกษา โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ภาพถ่าย วิดีทัศน์ กิจกรรม แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา รายงานการประเมินตนเอง รายงานประจำปี คำสั่งสถานศึกษา คำสั่งมอบหมายงาน เอกสารงานธุรการ เอกสารงานการเงินของสถานศึกษา เอกสารประชาสัมพันธ์ต่างๆ บันทึกการนิเทศภายใน บันทึกการประชุมครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก บันทึกการประชุมกรรมการสถานศึกษา การประชุมผู้ปกครอง แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม แฟ้มผลงานของผู้บริหาร (Portfolio) และข้อมูลสารสนเทศที่มีความเป็นปัจจุบัน

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมของผู้บริหารในการบริหารจัดการ บุคลิกการแสดงออกต่อผู้เกี่ยวข้อง การตอบข้อซักถาม บรรยากาศการทำงานที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน หลักฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ การจัดห้องธุรการ ห้องพัสดุหรือผู้เลี้ยงดูเด็กที่เป็นระบบ ระเบียบ

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา

หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์หลากหลาย สามารถบริหารจัดการให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดหมายของการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัยอย่างคุ้มค่า

เกณฑ์การพิจารณา

๑. คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ หลากหลาย และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบและการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและมีความหลากหลาย มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พึงทักท้วงสิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กซึ่งมีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง และมีการรายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ มีการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ รับทราบและพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

๒. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง มีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติตามความเหมาะสมและโอกาสอันสมควร ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๓. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล หมายถึง มีส่วนร่วมกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้อง เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กในสถานศึกษา เพื่อเสนอผู้รับผิดชอบพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

๔. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ให้ความเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การจัดหารายได้ของสถานศึกษา

๕. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานบริหารทั่วไป หมายถึง ให้ความเห็นเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้อำนาจและจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา การออกระเบียบ ข้อบังคับ ในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา การส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่นให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีก่อนเสนอต่อสาธารณชน

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาตามจำนวนข้อที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๕ ข้อ	๒.๕๐
คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๒.๐๐
คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๑.๕๐
คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๑.๐๐
คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น ประกาศและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา บันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา แบบประเมินความพึงพอใจ โครงการ กิจกรรมที่คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วม บันทึกการลงนาม การอนุมัติแผนพัฒนา/แผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการ งบประมาณประจำปี รายงานการประเมินตนเอง (SAR)

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมการแสดงออก การตอบข้อซักถาม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การปฏิสัมพันธ์และบรรยากาศระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษากับผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษา

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๓ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอ
และมีคุณภาพ

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอและมีคุณภาพ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอเหมาะสม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สามารถจัดการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล

เกณฑ์การพิจารณา

๑. มีการบริหารจัดการให้มีจำนวนครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กครบทุกห้อง และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก หมายถึง

- มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กครบทุกห้อง และเด็กแรกเกิดถึง ๑ ปี มีสัดส่วนครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ๑ คน ต่อเด็ก ๑ ถึง ๓ คน

- มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กครบทุกห้อง และเด็กอายุ ๑-๒ ปี มีสัดส่วนครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ๑ คนต่อเด็ก ๖ คน

๒. มีการคัดเลือกและพัฒนาครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง มีการบริหารจัดการให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อยร้อยละ ๗๕ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยหรืออนุปริญญาศึกษา หรือ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยที่ได้เข้ารับการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา และผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยที่เกี่ยวกับเด็กอายุต่ำกว่า ๒ ปี จากหน่วยงานที่จัดอบรมหรือเปิดสอนหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็ก หรือหลักสูตรการดูแลเด็กเล็ก เช่น หลักสูตรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ หรือ สำเร็จการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี แต่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กไม่น้อยกว่า ๕ ปี และผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานที่จัดอบรมหรือเปิดสอนหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็ก หรือหลักสูตรการดูแลเด็กเล็ก เช่น หลักสูตรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ

๓. มีการคัดเลือกและพัฒนาครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง มีการคัดเลือกครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กซึ่งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสมที่จะทำงานกับเด็ก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก

๔. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นประจำทุกปี หมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาด้านการอบรมเลี้ยงดูและจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านอย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ต่ำกว่าปีละ ๒๐ ชั่วโมง เป็นประจำทุกปี

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๔ ข้อ	๒.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๒.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๑.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๑.๐๐
สถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอ และมีคุณภาพตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนพัฒนาบุคลากร ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรคำสั่งแต่งตั้งบุคลากร แพ้สมะสมงานครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก โครงการกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอบรมและพัฒนาครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก จดหมายในการติดต่อกับหน่วยงานภายนอกในการส่งครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเข้ารับการอบรมหรือการเชิญวิทยากรเข้ามาให้การอบรมในสถานศึกษา แบบประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอ และมีคุณภาพตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมการแสดงออกและการตอบข้อซักถามของผู้บริหาร การมีปฏิสัมพันธ์และบรรยากาศระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในสถานศึกษา การให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กครบห้องและมีสัดส่วนตามเกณฑ์

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอ และมีคุณภาพตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๔ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนองต่อความต้องการ และความสนใจของเด็ก สะอาด สุขลักษณะ สวยงาม และปลอดภัย

เกณฑ์การพิจารณา

พิจารณาในประเด็นต่างๆ โดยคำนึงถึงความสะดวก สะอาด สุขลักษณะ สวยงาม ดังนี้

๑. มีที่ตั้งเป็นสัดส่วน มีอาณาเขตชัดเจน ตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น เสียงรบกวน และพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่างๆ ที่มีมาตรฐานกำหนด

๒. มีพื้นที่ภายนอกเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็ก และมีการจัดสรรพื้นที่อย่างชัดเจน สำหรับเป็นสนามเด็กเล่น การเล่นอิสระ และการทำกิจกรรมนอกห้อง

๓. มีพื้นที่สนามเด็กเล่นและมีเครื่องเล่นที่เหมาะสม ปลอดภัยสำหรับเด็ก

๔. มีพื้นที่สำหรับจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องให้แก่เด็ก

๕. มีการจัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง

๖. มีการจัดสถานที่สำหรับเก็บน้ำสะอาดเพื่อดื่มและใช้อย่างเพียงพอ

๗. มีการจัดพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสมกับสุขลักษณะ เพียงพอ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

๘. มีการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงาม

หมายเหตุ

๑. สะอาด หมายถึง ไม่รก มีระเบียบ ระวังง่าย ใช้สะดวก

๒. สุขลักษณะ หมายถึง สะอาด ปลอดภัย ไร้มลภาวะ สุขกายสบายใจ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. สวยงาม หมายถึง มีการจัดแต่งอาคาร สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นที่แวดล้อม ไม่สิ้นเปลือง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๘ ข้อ		๒.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗ ข้อ		๒.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๖ ข้อ		๑.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔-๕ ข้อ		๑.๐๐
สถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๓ ข้อ		๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และบันทึกการประชุมโครงการ กิจกรรม การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาหรือจัดซื้อซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ คำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่ภายนอก จัดหมายติดต่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ อนามัย ความสะอาดและความปลอดภัย

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น บรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร สภาพความปลอดภัยของเครื่องเล่นและสนาม สภาพของที่พักหรือมุมผู้ปกครอง การจัดวางที่เก็บน้ำสะอาดและถังขยะ การจัดการสิ่งปฏิกูล การจัดพื้นที่ให้เพียงพอและสะดวกในการทำกิจกรรม สภาพแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาท้องถิ่น

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๕ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร
ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายในอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนองต่อความต้องการ และความสนใจของเด็ก สะอาด สุขลักษณะ สวยงาม และปลอดภัย

เกณฑ์การพิจารณา

พิจารณาจากในประเด็นต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความสะอาด สุขลักษณะ สวยงาม ดังนี้

๑. ตัวอาคารมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ประตู หน้าต่างอยู่ในสภาพดี สามารถเข้าออกได้หลายทาง ปลั๊กไฟติดตั้งอยู่สูงจากพื้นมากกว่า ๑.๕ เมตร และมีฝาปิดป้องกันเด็กเล่น
๒. พื้นที่ในห้องแบ่งเป็นสัดส่วนสำหรับการทำกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ คือ เล่น เรียนรู้ รับประทานอาหาร นอน อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายเด็กที่เหมาะสม มีพื้นที่ว่างสำหรับการนั่งทำงานที่พื้นห้อง และมีพื้นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ของเด็กและของครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก
๓. มีพื้นที่หรือห้องสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก โดยมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ ตารางเมตรต่อเด็ก ๑ คน
๔. ภายในห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ต้องมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ดี
๕. มีห้องพักผ่อนสำหรับเด็กทารก และเด็กเล็กเป็นสัดส่วน มีอากาศถ่ายเทสะอาด มีมุ้งลวดหรือเครื่องปรับอากาศ ไม่มีเสียงดังรบกวน มีชั้นจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องนอนเป็นสัดส่วน โดยจัดทำป้ายชื่อเด็กติดที่ช่องหรือชั้นและอุปกรณ์เครื่องนอนของเด็กแต่ละคนอย่างชัดเจน มีพื้นที่เฉลี่ยโดยประมาณ ๑.๕๐ ตารางเมตรต่อเด็ก ๑ คน
๖. โต๊ะ เก้าอี้ ของเล่น และของใช้ มีขนาดเหมาะสม มีจำนวนเพียงพอ และปลอดภัยสำหรับเด็ก
๗. มีการจัดให้มีห้องพยาบาล มุมพยาบาลหรือที่พักสำหรับเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน
๘. มีห้องครัวหรือสถานที่สำหรับการจัดเตรียมอาหาร เครื่องดื่ม ของว่างที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะตามหลักโภชนาการ และไม่มีสัตว์พาหะนำโรค
๙. มีพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก (พื้นต้องไม่ลื่น) แปรงฟัน ล้างมือ พร้อมอุปกรณ์ทำความสะอาดที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับเด็ก

๑๐. มีมุมหรือชั้นวางอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวสำหรับเด็กแต่ละคนที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีป้ายชื่อเด็กติดอย่างชัดเจน

๑๑. มีห้องส้วมที่เหมาะสมกับเด็ก เพียงพอกับการใช้งานของเด็ก มีน้ำสำหรับชำระล้าง มีแสงสว่าง และการระบายอากาศที่ดี

๑๒. มีการติดตั้งเครื่องตัดไฟ และอุปกรณ์ดับเพลิงที่พร้อมใช้งาน สายยางหรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ในการดับไฟ และมีช่องทางฉุกเฉินที่สามารถพาเด็กออกนอกสถานศึกษาได้อย่างปลอดภัย

๑๓. มีถึงขยะที่สะอาด มีฝาปิดมิดชิด อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และมีการจัดเก็บออกจากตัวอาคารทุกวัน เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

หมายเหตุ

๑. สะอาด หมายถึง ไม่รก มีระเบียบ ระวังง่าย ใช้สะดวก

๒. สุขลักษณะ หมายถึง สะอาด ปลอดภัย ไร้มลภาวะ สุขกายสบายใจ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. สวยงาม หมายถึง มีการจัดแต่งอาคาร สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นที่แวดล้อม ไม่สิ้นเปลือง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๑๓ ข้อ	๒.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑๒ ข้อ	๒.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑๐-๑๑ ข้อ	๑.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๗-๙ ข้อ	๑.๐๐
สถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑-๖ ข้อ	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และบันทึกการประชุม โครงการ กิจกรรม บันทึกการใช้ห้องพยาบาล แผนผังอาคาร การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาหรือจัดซื้อ ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ คำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ในการดูแลอาคารสถานที่

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สภาพของอุปกรณ์ เครื่องใช้ ความสะอาดของสถานที่และอุปกรณ์ สภาพของห้องพยาบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม โต๊ะ เก้าอี้

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๖ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัย
และการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า เพื่อให้มีระบบการจัดการส่งเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก

เกณฑ์การพิจารณา

๑. มีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยในการดูแลเด็ก เพื่อให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้ปกครองเด็กปฏิบัติตาม
๒. มีการอบรมบุคลากร และครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดการความปลอดภัยในเด็กเป็นประจำทุกปี
๓. มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาบันองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ เรื่องการป้องกันด้านความปลอดภัยและการบาดเจ็บในเด็ก
๔. มีระบบเฝ้าระวังและวิเคราะห์ความเสี่ยง เช่น มีแผนเฝ้าระวังและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีการบันทึกการบาดเจ็บของเด็กรายบุคคล มีการเดินสำรวจเพื่อค้นหาจุดเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ มีการสำรวจและบันทึกข้อมูลเป็นประจำสม่ำเสมอตลอดปี มีการประเมินผลที่นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อพัฒนาระบบเฝ้าระวัง และวิเคราะห์ความเสี่ยงให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
๕. มีกิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหาและป้องกันการบาดเจ็บในเด็กที่ครอบคลุมทั้ง ๖ ด้านอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ความปลอดภัยของอาคาร ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ (ของใช้ ของเล่น อุปกรณ์การเรียนรู้อย่างปลอดภัย) การเดินทางปลอดภัย ระบบป้องกันภัยจากบุคคล ระบบฉุกเฉิน (แผนฝึกซ้อมการป้องกันภัย ฝึกการกู้ชีพ หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ดับเพลิง) และความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๕ ข้อ	๒.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๒.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๑.๕๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๑.๐๐
สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการหรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็กตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น นโยบายหรือมาตรการในการรักษาความปลอดภัย แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และบันทึกการประชุม โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัย สถิติการเกิดอุบัติเหตุของเด็ก สมุดเซ็นชื่อรับ-ส่งเด็ก แผนวิเคราะห์ความเสี่ยง จดหมายติดต่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และความปลอดภัย แผนซ้อมการเกิดอุบัติเหตุ บันทึก วิเคราะห์และสรุปผลประเมินจุดเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ คำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็กตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกบริเวณสถานศึกษา ป้ายสัญลักษณ์ตามชั้นบันได ทางเดิน หรือห้องน้ำเพื่อให้ระมัดระวังอุบัติเหตุ การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา การรับ-ส่งเด็ก พฤติกรรมและการให้ความร่วมมือของเด็กและผู้ปกครอง

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็กตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๘ ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน
หน้าหลัก ๕ คะแนน

คำอธิบาย

ให้เลือกใช้ตัวบ่งชี้ตามประเภทของสถานศึกษา ตามมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนี้

สำหรับสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก ^๑	สำหรับสถานศึกษาประเภทโรงเรียน ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ^๒
ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๑) ประสิทธิภาพของระบบประกัน คุณภาพภายในโดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา หน้าหลัก ๕ คะแนน	ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๒) พัฒนาการของการประกัน คุณภาพภายในโดยสถานศึกษา และต้นสังกัด หน้าหลัก ๕ คะแนน

หมายเหตุ ศูนย์พัฒนาเด็ก (แรกเกิด – ๒ ปี) ให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๑) ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายใน
 โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

^๑สถานศึกษาที่จัดโดย กระทรวงมหาดไทย เขตพื้นที่ปกครองพิเศษ(กรุงเทพฯและเมืองพัทยา) กระทรวง
 การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(ของรัฐและของเอกชน) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน
 (ของรัฐและของสถานประกอบกิจการ) กระทรวงกลาโหม(กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) สำนัก
 นายกรัฐมนตรี(กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) กระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานคณะกรรมการ
 การอุดมศึกษา) กระทรวงยุติธรรม(สำนักสังคมสงเคราะห์)

^๒สถานศึกษาที่จัดโดย สถานศึกษาของรัฐและเอกชน

ตัวบ่งชี้ที่ ๘(๑) ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงาน
ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เกณฑ์การพิจารณา

๑. วางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมถึงการวางแผนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง สถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา สอดคล้องตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และมีรายละเอียดสำคัญเพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีการจัดระบบการดำเนินงานและระบบสารสนเทศที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีที่บุคลากรทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติได้

๒. ปฏิบัติตามแผน นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้แผนปฏิบัติงานประจำปีเป็นเครื่องมือในการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารของสถานศึกษา

๓. นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้เพื่อการตัดสินใจและปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้เกิดผลดี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้สำเร็จ และเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา

๔. ประเมินระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม การตรวจสอบถ่วงดุล และเสนอผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก องค์กรชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์และการศึกษา และผู้ประกอบการ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา และเสนอผลการดำเนินงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาและสาธารณชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ในการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา และเสนอผลการดำเนินงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาและสาธารณชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๕. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองอย่างมีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง ๕ ข้อ	๕.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๔ ข้อ	๔.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๓ ข้อ	๓.๐๐
สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๒ ข้อ	๒.๐๐
สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการ หรือมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา ๑ ข้อ	๑.๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น นโยบายเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา โครงการ กิจกรรม ต่างๆ ของสถานศึกษา รายงานการประเมินตนเอง (SAR) รายงานประจำปี บันทึกการประชุมครู บันทึกการประชุมกรรมการสถานศึกษา คำสั่งสถานศึกษา คำสั่งมอบหมายงาน การอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมและบรรยากาศ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานในการประกันคุณภาพภายใน การตอบข้อซักถามของผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพ ป้ายนิเทศ มุมเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมทั้งความสำเร็จตามจุดเน้น และจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๙	ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	๒.๕
๑๐	ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	๒.๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๙ ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา หมายถึง ผลผลิตเป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งกำหนดเป็นอัตลักษณ์ของผลผลิตของสถานศึกษา โดย สมศ.จะประเมินตามอัตลักษณ์ของผลผลิตที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ผู้บริหาร ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานด้านผลผลิต โดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ และพันธกิจการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของเด็ก และบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ด้านผลผลิตที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ
๓. มีการประเมินความพึงพอใจด้านผลผลิตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔. ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตบรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา
๕. ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตเกิดผลกระทบที่ดีต่อสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๕ ข้อ		๒.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๔ ข้อ		๒.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ		๑.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ		๑.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ		๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น แผนการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึง การดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา หลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี ในการขับเคลื่อนอัตลักษณ์ เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ

๒. ผลการสังเกตที่แสดงผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่แสดงผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานที่สะท้อนเป็นเอกลักษณ์ตามจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา เช่น สถานศึกษาที่เน้นสุขภาพอนามัย การพัฒนาทางด้านภาษา การให้บริการพิเศษสำหรับเด็กและผู้ปกครอง เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ผู้บริหาร ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่นของสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษา

๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของเด็ก และบุคลากรในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

๓. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี

๔. ผลการดำเนินงานบรรลุตามจุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาและเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชน และท้องถิ่น

๕. สถานศึกษามีจุดเน้น หรือจุดเด่นตามที่กำหนด และได้รับการยอมรับจากองค์กรภายนอก สถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๕ ข้อ		๒.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๔ ข้อ		๒.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ		๑.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ		๑.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ		๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงผลการพัฒนาตามจุดเน้น และจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น การกำหนดจุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาและผลการพัฒนาที่ปรากฏในแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนการปฏิบัติงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจนถือเป็นเอกลักษณ์จุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับ รางวัล โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ

๒. ผลการสังเกตที่แสดงผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่แสดงผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมและแก้ปัญหาสังคมของสถานศึกษา เช่น การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมและสืบสานโครงการตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การป้องกันสิ่งเสพติด การพร้อมรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน การอนุรักษ์พลังงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง ฯลฯ โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาให้การรับรอง ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑๑	ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	๒.๕
๑๒	ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา (๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (๒) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	๒.๕

หมายเหตุ ศูนย์พัฒนาเด็ก (แรกเกิด – ๒ ปี) ให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา
น้ำหนัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๑ คะแนน และพัฒนาการ ๑.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา มีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาและ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา โดยการดำเนินงานเกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม อาจมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ (๑ คะแนน)

พิจารณาจากการดำเนินโครงการพิเศษที่สถานศึกษากำหนดเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

๑. มีการดำเนินการโครงการพิเศษ อย่างน้อย ๑ โครงการ
๒. มีการดำเนินงานตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)
๓. บรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐
๔. เด็กไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีส่วนร่วมในโครงการพิเศษ

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๔ ข้อ		๑.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ		๐.๗๕
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ		๐.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ		๐.๒๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และ/หรือ หน่วยงานสนับสนุน เช่น สำนักงานประถมศึกษา สถานประกอบการ เป็นต้น เพื่อมุ่งพัฒนาไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล
๒. คนไทยใฝ่รู้ : สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง
๓. คนไทยใฝ่ดี : มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย
๔. คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ : มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร

เกณฑ์การพิจารณา

พิจารณาจากผลการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา ตามแผนการดำเนินงานประจำปี ตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

๑. มีแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา
๒. มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา หน่วยงานสนับสนุน หรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์
๓. มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)
๔. มีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานประจำปีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๕. มีผลกระทบต่อคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การพิจารณา และเทียบเป็นคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๕ ข้อ	๒.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๔ ข้อ	๒.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ	๑.๕๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ	๑.๐๐
สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ	๐.๕๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น โครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินงาน รวมทั้งความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษา รายงานการประชุมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง รายงานสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อมูลที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) และผลกระทบที่เกิดการพัฒนาของสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่แสดงถึงผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น พฤติกรรมและบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

บทที่ ๓

การรับรองมาตรฐาน

ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ปี) เป็นการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกของศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริง และชี้ทิศทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาเท่านั้น จึงมีแนวทางในการพิจารณาผลการประเมินภายนอก ดังนี้

๓.๑ การให้คะแนนรายตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด – ๒ ปี) กำหนดให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐานจำนวน ๘ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๘๐ คะแนน (ตัวบ่งชี้ที่ ๑ – ๓ และตัวบ่งชี้ที่ ๘ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน ตัวบ่งชี้ที่ ๔ – ๕ มีค่าน้ำหนัก ๑๐ คะแนน ตัวบ่งชี้ที่ ๗ มีค่าน้ำหนัก ๑๕ คะแนน และตัวบ่งชี้ที่ ๖ มีค่าน้ำหนัก ๓๕ คะแนน) ตัวบ่งชี้ข้อตกลงมีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๕ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน) และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๕ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๒.๕ คะแนน)

๓.๒ การคำนวณผลการประเมิน

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นนำเสนอโดยคำนวณผลเป็นรายตัวบ่งชี้และแยกตามแต่ละประเภทของตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ ในการคำนวณทศนิยมใช้ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง หากทศนิยมตำแหน่งที่สามมีค่าตั้งแต่ .๐๐๕ ขึ้นไปให้ปัดขึ้น และนำเสนอผลการประเมินในภาพรวม ดังรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

กลุ่มตัวบ่งชี้	จำนวนตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม
ตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๘	๘๐
ตัวบ่งชี้ข้อตกลง	๒	๕
ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	๒	๕
ภาพรวม	๑๒	๑๐๐

๓.๓ เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับตัวบ่งชี้

๑) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้ที่ ๙,๑๐,๑๑ และ ๑๒(๑) (คะแนนเต็ม ๒.๕๐ คะแนน) เป็นการนำผลคะแนนรายตัวบ่งชี้มาพิจารณาเป็นระดับคุณภาพ ดังรายละเอียดตามตาราง

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๒.๒๕ – ๒.๕๐	ดีมาก
๑.๘๘ – ๒.๒๔	ดี
๑.๕๐ – ๑.๘๗	พอใช้
๑.๒๕ – ๑.๔๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๑.๒๔	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๒) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้ที่ ๑,๒,๓ และ ๘(๑) (คะแนนเต็ม ๕.๐๐ คะแนน) เป็นการนำผลคะแนนของตัวบ่งชี้ย่อยในแต่ละตัวบ่งชี้มารวมกันแล้วพิจารณาเป็นระดับคุณภาพรายตัวบ่งชี้ ดังรายละเอียดตามตาราง

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๔.๕๐ – ๕.๐๐	ดีมาก
๓.๗๕ – ๔.๔๙	ดี
๓.๐๐ – ๓.๗๔	พอใช้
๒.๕๐ – ๒.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๒.๔๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๓) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้ที่ ๔ และ ๕ (คะแนนเต็ม ๑๐.๐๐ คะแนน) เป็นการนำผลคะแนนของตัวบ่งชี้ย่อยในแต่ละตัวบ่งชี้มารวมกันแล้วพิจารณาเป็นระดับคุณภาพรายตัวบ่งชี้ ดังรายละเอียดตามตาราง

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙.๐๐ – ๑๐.๐๐	ดีมาก
๗.๕๐ – ๘.๙๙	ดี
๖.๐๐ – ๗.๔๙	พอใช้
๕.๐๐ – ๕.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๔.๙๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๔) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้ที่ ๗ (คะแนนเต็ม ๑๕.๐๐ คะแนน) เป็นการนำผลคะแนนของตัวบ่งชี้อยู่มารวมกันแล้วพิจารณาเป็นระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ ดังรายละเอียดตามตาราง

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๓.๕๐ – ๑๕.๐๐	ดีมาก
๑๑.๒๕ – ๑๓.๔๙	ดี
๐๙.๐๐ – ๑๑.๒๔	พอใช้
๗.๕๐ – ๐๘.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๐๗.๔๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๕) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้ที่ ๖ (คะแนนเต็ม ๓๕.๐๐ คะแนน) เป็นการนำผลคะแนนของตัวบ่งชี้อยู่มารวมกันแล้วพิจารณาเป็นระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ ดังรายละเอียดตามตาราง

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๓๑.๕๐ – ๓๕.๐๐	ดีมาก
๒๖.๒๕ – ๓๑.๔๙	ดี
๒๑.๐๐ – ๒๖.๒๔	พอใช้
๑๗.๕๐ – ๒๐.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๑๗.๔๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๓.๔ เกณฑ์การประเมินคุณภาพในภาพรวม
เป็นการนำผลคะแนนของทุกตัวบ่งชี้มารวมกันแล้วพิจารณาเป็นระดับคุณภาพ ดังรายละเอียดตามตาราง

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๙๐.๐๐ – ๑๐๐.๐๐	ดีมาก
๗๕.๐๐ – ๘๙.๙๙	ดี
๖๐.๐๐ – ๗๔.๙๙	พอใช้
๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๓๙.๙๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๓.๕ การรับรองมาตรฐานของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ของ สมศ. เป็นการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกของศูนย์พัฒนาเด็ก ดังนั้นจึงเป็นการประเมินเพื่อชี้ทิศทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวม จึงเป็นเพียงการยืนยันสภาพจริง ไม่ตัดสินได้-ตก หรือผ่าน-ไม่ผ่าน กำหนดแต่เพียงว่า “ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. แล้ว”

บทที่ ๔

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการจัดการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย ๑) การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก ๒) การเก็บรวบรวมข้อมูล ๓) ขั้นตอนการประเมิน ๔) การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก และ ๕) การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่ง สมศ. จะคัดเลือกและให้การรับรองหน่วยประเมินที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ สมศ. ซึ่งหน่วยประเมินนั้นต้องมีจำนวนผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. อย่างน้อยตั้งแต่ ๓๐ คน ขึ้นไป รวมทั้งแสดงความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาได้ครบถ้วนตามเงื่อนไขข้อตกลงในสัญญาของ สมศ. และเนื่องจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลหลายหน่วยงาน สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยบางแห่ง อาจมีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลหลายหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยประเมินจึงต้องสำรวจข้อมูลรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษานั้นๆ ก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อการวางแผนจัดคณะผู้ประเมินภายนอกให้มีจำนวนและความรู้ความสามารถเพียงพอเหมาะสมต่อการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ โดยหน่วยประเมิน ต้องจัดคณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. ซึ่งจะต้องเป็นผู้ประเมินภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับปฐมวัย และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการประเมินสถานศึกษานั้นๆ คณะผู้ประเมินภายนอกแต่ละคณะจะต้องคัดเลือกผู้ประเมินภายนอกในคณะของตนเองจำนวนหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ทั้งนี้จำนวนของผู้ประเมินภายนอก ที่เข้าทำการประเมินคุณภาพภายนอกในสถานศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย ขึ้นอยู่กับประเภท และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

๑) สำหรับสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก หน่วยประเมินต้องจัดคณะผู้ประเมินภายนอก ซึ่งได้รับการรับรองจาก สมศ. และจะต้องเป็นผู้ประเมินภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับปฐมวัยตามขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนผู้ประเมินภายนอก
สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า ๑๐๑ คน)	๒-๔ คน
สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๐๑ – ๓๐๐ คน)	๓-๕ คน

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนผู้ประเมินภายนอก
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๓๐๑ – ๕๐๐ คน)	๔-๖ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คนขึ้นไป)	๕-๗ คน

๒) สำหรับสถานศึกษาประเภทโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยและมีศูนย์พัฒนาเด็กอยู่รวมกัน ให้หน่วยประเมินจัดคณะผู้ประเมินตามขนาดของสถานศึกษาประเภทโรงเรียนเป็นหลัก และจัดผู้ประเมินภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับปฐมวัยเพิ่มเติมตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก ดังนี้

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนผู้ประเมินภายนอก (เพิ่ม)
สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า ๑๐๑ คน)	๑-๒ คน
สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๐๑ – ๓๐๐ คน)	๒-๓ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๓๐๑ – ๕๐๐ คน)	๓-๔ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คนขึ้นไป)	๔-๕ คน

๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากผู้ประเมินภายนอกต้องตรวจสอบและค้นหาร่องรอย หลักฐาน เพื่อยืนยันการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามสภาพจริง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่เหมาะสมที่ สมศ. นำเสนอสำหรับการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย การเก็บข้อมูล ๓ วิธีหลัก ดังนี้

๑) การศึกษาจากเอกสาร แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ รายงานการประเมินตนเอง รายงานประจำปีของสถานศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้นๆ แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี หลักสูตรสถานศึกษา โครงการกิจกรรมต่างๆ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก แบบบันทึกการตรวจสุขภาพเด็ก สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก (Portfolio) บันทึกการสื่อสารระหว่างครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกับผู้ปกครองเด็ก บันทึกการเยี่ยมบ้าน บันทึกการประชุมผู้ปกครอง บันทึกการประชุมกรรมการสถานศึกษา สมุดลงเวลาปฏิบัติงาน สมุดบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของครูและบุคลากร เป็นต้น ทั้งนี้อาจรวมถึงป้ายกระดาน แผนที่ เทปบันทึกเสียง วิดีทัศน์ ในการศึกษาเอกสารควร มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเอกสารอย่างระมัดระวังและควรศึกษาอย่างมีวิจารณญาณ มีจิตวิพากษ์ และมีการเปรียบเทียบข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่นิยมใช้กัน คือ การอ่าน เช่น ศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง รายงานการประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม ป้ายประกาศ เป็นต้น ถ้าแหล่งข้อมูลเอกสารเป็นในรูปแบบอื่น เช่น ถ้าเป็นแผนที่ให้เก็บข้อมูลโดยการอ่านและการดู ถ้าเป็นวีซีดีให้เก็บข้อมูลโดยการดูและการฟัง ถ้าเป็นเทปบันทึกเสียงให้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการฟัง เป็นต้น

๒) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ประเมินภายนอกดำเนินการสอบถามจากบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และบันทึกผลการสัมภาษณ์ บุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก เด็ก กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น ถ้าแหล่งข้อมูลมีจำนวนมาก คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องพิจารณาว่าจะเลือกรูปแบบเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งใดจึงจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ทั้งนี้การรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์มีหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

๓) การสังเกต เป็นวิธีเก็บข้อมูลโดยตรงจากปฏิบัติการทำทางของกลุ่มเป้าหมายหรือเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่ง และจดบันทึกไว้โดยไม่มีการสัมภาษณ์ เช่น แหล่งข้อมูลด้านกายภาพของสถานศึกษา แหล่งข้อมูลทางสังคมรอบๆ สถานศึกษา หรืออาจจะเป็นการสังเกตการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นต้น โดยแหล่งข้อมูลประเภทนี้ คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถเก็บรวบรวมได้ในระยะเวลาอันสั้นในช่วงของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ทั้งนี้ก่อนที่จะเข้า

ทำการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกจะต้องทำแบบสังเกตไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องสังเกตอะไรบ้าง สังเกตที่ไหน ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกต ทำได้รวดเร็วขึ้น

๔.๓ ขั้นตอนการประเมิน

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยขั้นตอนการประเมิน ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม ทั้ง ๓ ขั้นตอน มีความสำคัญและมีความเชื่อมโยงกันซึ่งจะส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	คำอธิบาย
๑	คณะผู้ประเมินภายนอก	ประธาน คณะผู้ประเมิน ภายนอก เรียกประชุม เพื่อมอบหมายงาน ให้ผู้ประเมินภายนอก ↓	๑. ประธานคณะผู้ประเมินภายนอกประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการพร้อมมอบหมายงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนได้รับทราบเพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ SAR ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการวิเคราะห์ SAR หรือรายงานประจำปี ตามที่ได้รับมอบหมายพร้อมสรุปประเด็น การพิจารณาเพื่อส่งมอบให้เลขานุการคณะผู้ประเมินภายนอกนำไปดำเนินการจัดเตรียมการประชุมเตรียมความพร้อมต่อไป
๒	คณะผู้ประเมินภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอก จัดการประชุมเพื่อวางแผน เตรียมการกำหนดการ ตรวจเยี่ยม ↓	คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันวางแผนการตรวจเยี่ยม และการประเมิน กำหนดตารางการปฏิบัติงาน และมอบหมายภาระงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนอย่างชัดเจน และนัดหมายวันที่จะไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
๓	คณะผู้ประเมินภายนอก	แจ้งสถานศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อม รับการประเมิน	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกแจ้งสถานศึกษาก่อนเข้าประเมิน ไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์ * ๒. สถานศึกษารับการประสานจากคณะผู้ประเมินภายนอก เตรียมเอกสารหลักฐาน และความพร้อมรับการประเมิน

หมายเหตุ * สถานศึกษาสามารถทำการหักหัวงคณะผู้ประเมินภายนอก โดยทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเสนอคณะกรรมการฯ สมศ. พิจารณาและผลการพิจารณาถือเป็นข้อสิ้นสุด

ขั้นตอนที่ ๒ ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	คำอธิบาย
๑	คณะ ผู้ประเมิน ภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกเดินทาง ไปสถานศึกษา	คณะผู้ประเมินภายนอกเดินทางไปยัง สถานศึกษาตามกำหนด วันเวลา ที่ได้นัดหมาย กับสถานศึกษา ซึ่งเวลาการประเมินสถานศึกษา หนึ่งๆ มีกำหนดระยะเวลา ๓ วัน
๒	คณะ ผู้ประเมิน ภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกประชุม ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมิน พร้อมแนวทางการประเมิน	ในวันแรก คณะผู้ประเมินภายนอกจัดประชุม ชี้แจงแก่คณะผู้บริหารและบุคลากรของ สถานศึกษา เพื่อให้ทราบกระบวนการและ วัตถุประสงค์ของการประเมิน รวมทั้งแจ้งให้ ทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปฏิบัติตนของสถานศึกษาระหว่าง การตรวจเยี่ยมและ สถานศึกษาเตรียมเอกสาร หลักฐาน และความพร้อมรับการประเมิน
๓	คณะ ผู้ประเมิน ภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการ ประเมินตามที่ได้รับมอบหมาย	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกทำการประเมิน คุณภาพสถานศึกษาตามข้อบ่งชี้และประเด็น ที่กำหนดไว้ ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกนำข้อค้นพบ หรือข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมิน
๔	คณะ ผู้ประเมิน ภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอ ข้อสังเกตและสรุปผลการประเมิน	คณะผู้ประเมินภายนอกนำเสนอข้อสังเกต ด้วยวาจาต่อองค์ประชุมของสถานศึกษา** เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลต่างๆ และให้โอกาสสถานศึกษาชี้แจง ในกรณีที่สถานศึกษาเห็นว่าข้อสังเกตยังไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนหรือไม่ครอบคลุมบางประเด็น แล้ว สรุปผลการประเมิน เพื่อนำข้อมูลไปเขียนรายงาน การประเมินคุณภาพภายนอก

หมายเหตุ ** ในการรับฟังผลการประเมินด้วยวาจา สถานศึกษาต้องจัดให้มีองค์ประชุมซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการ
สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้ช่วยครูหรือผู้ช่วยผู้เลี้ยงดูเด็ก บุคลากร
ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง ตลอดจนผู้แทนชุมชน

ขั้นตอนที่ ๓ หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	คำอธิบาย
๑	คณะ ผู้ประเมิน ภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกจัดทำ (ร่าง) รายงานผลการประเมิน เพื่อส่งให้สถานศึกษาพิจารณา	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันจัดทำ (ร่าง) รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาจากข้อมูลหลักฐานต่างๆ ทั้งหมด ที่รวบรวมได้ ตามกรอบของ สมศ. ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอ (ร่าง) รายงานผล การประเมินคุณภาพภายนอกต่อสถานศึกษาภายใน ๒๐ วัน นับจากวันสุดท้ายของการตรวจประเมินฯ เพื่อให้สถานศึกษาพิจารณารับรอง (ร่าง) รายงาน การประเมินฯ ๓. สถานศึกษาได้รับ (ร่าง) รายงานผลการประเมิน และพิจารณารับรอง (ร่าง) รายงานผลการประเมิน ภายใน ๒๐ วันนับจากวันที่ได้รับ หากพ้น กำหนดเวลาดังกล่าวจะถือว่าสถานศึกษายอมรับ (ร่าง) รายงานผลการประเมินโดยไม่มีข้อโต้แย้ง
๒	สมศ. / คณะผู้ประเมิน ภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่ง (ร่าง) รายงานผลการประเมินให้ ผู้ประเมินอภิมานภายนอก	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่ง (ร่าง) รายงาน ผลการประเมินที่ได้รับการรับรองจากสถานศึกษา ให้ผู้ประเมินอภิมานภายนอกตรวจอ่าน ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกปรับแก้รายงานผล การประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินอภิมาน ภายนอก พร้อมจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์มายัง สมศ.
๓	สมศ.	สมศ. พิจารณารับรองรายงาน และพิจารณารับรองมาตรฐาน	สมศ. พิจารณารับรองมาตรฐานพร้อมจัดส่ง สถานศึกษาและต้นสังกัด
๔	สมศ.	สมศ. รายงานผลการประเมิน คุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาประจำปี	๑. สมศ. จัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเผยแพร่รายงาน ดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ๒. ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของ สถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ให้ สมศ. จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

๔.๔ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก

ในระหว่างและหลังการประเมินคุณภาพภายนอกของคณะผู้ประเมินภายนอก สมศ. จะดำเนินการกำกับ ดูแลคุณภาพและประเมินผลงานของคณะผู้ประเมินภายนอก โดยอาศัยทั้งข้อมูลย้อนกลับจากสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่าผู้ประเมินภายนอกได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของ สมศ. ตลอดจนปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอก และหน่วยประเมินหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้ประเมินภายนอกจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่งมายัง สมศ.

๔.๕ การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา

การติดตามผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ในการติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษาให้พิจารณาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) หรือรายงานประจำปีที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และจากรายงานการประเมินคุณภาพ ภายนอก โดยคณะผู้ประเมินภายนอกที่ สมศ. ให้การรับรอง รวมทั้งติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน เชื่อมโยงกับหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมินคุณภาพภายใน รวมทั้งการพัฒนาสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก นอกจากนี้ ยังติดตามตรวจสอบและทำการวิจัยกรณี ตัวอย่างว่าสถานศึกษานั้นๆ ได้ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

ภาคผนวก ก

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

พ.ศ. ๒๕๔๓

ภาคผนวก ก
พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๕๓

หมวด ๑
การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นเรียกว่า “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)” เรียกโดยย่อว่า “สมศ.”

มาตรา ๖ ให้สำนักงานมีที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๗ ให้สำนักงานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

(๑) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด

(๒) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

(๓) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก

(๔) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเองก็ได้

(๕) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา ๙ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ ให้สำนักงานมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายใน
ขอบแห่งวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
- (๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ หรือ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
- (๔) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการประเมินคุณภาพการศึกษา
- (๕) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการของ
สำนักงาน
- (๖) มอบให้บุคคลทำการที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๗) ให้ประกาศนียบัตร หนังสือรับรอง และเครื่องหมายวิทยฐานะในกิจกรรมที่เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน และ
ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๓

ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

หมวด ๓

การประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๗ การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (๒) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความจริงและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
- (๓) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
- (๔) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- (๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
- (๖) ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรารถนา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อ ๓๘ ในการประกันคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
- (๒) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา
- (๓) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (๔) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำการประเมินคุณภาพภายนอกจากมาตรฐานอื่นเพิ่มเติมจากมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานประกาศกำหนดมาตรฐานอื่นได้โดยใช้ความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ข้อ ๓๙ วิธีการในการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงว่า ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผลที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

แก่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษานั้น และให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขโดยจัดแผนพัฒนาคุณภาพ และดำเนินการตามแผน เพื่อขอรับการประเมินใหม่ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินครั้งแรก

ให้สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือ คณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เพื่อแสดงความเชื่อมโยง
การประกันคุณภาพการศึกษา

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เพื่อแสดงความเชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการ
และมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม

มาตรฐาน การศึกษาของชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน)	มาตรฐาน ตามกฎกระทรวงฯ (ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน)	มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ๑๔ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย เพื่อการประกัน คุณภาพภายในของ สถานศึกษา (ประกอบด้วย ๑๑ มาตรฐาน ๕๑ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสาม (ประกอบด้วย ๑๒ ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของคนไทยที่พึง ประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก	ผลการจัดการศึกษา	มาตรฐานที่ ๓ ด้านคุณภาพเด็ก (๔ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกายและสุขนิสัย ในการดูแลสุขภาพของตน ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ เด็กมีพัฒนาการ ด้านสติปัญญา	<u>ด้านคุณภาพผู้เรียน</u> (๔ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๑ เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย มาตรฐานที่ ๒ เด็กมีพัฒนาการ ด้านอารมณ์และจิตใจ มาตรฐานที่ ๓ เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มาตรฐานที่ ๔ เด็กมีพัฒนาการ ด้านสติปัญญา	<u>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๔ ตัวบ่งชี้)</u> ตัวบ่งชี้ที่ ๑ เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย สมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๒ เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๓ เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม สมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๔ เด็กมีพัฒนาการ ด้านสติปัญญาสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๕ เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อ ในขั้นต่อไป <u>ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์</u> (๒ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๙ ผลการพัฒนาให้บรรลุตาม ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ของการจัดตั้งสถานศึกษา

มาตรฐาน การศึกษาของชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน)	มาตรฐาน ตามกฎกระทรวงฯ (ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน)	มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ๑๔ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย เพื่อการประกัน คุณภาพภายในของ สถานศึกษา (ประกอบด้วย ๑๑ มาตรฐาน ๕๑ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบสาม (ประกอบด้วย ๑๒ ตัวบ่งชี้)
				ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้น และจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อน เป็นเอกลักษณ์ของ สถานศึกษา <u>ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม</u> (๑ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ ผลการดำเนินงานโครงการ พิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาท ของสถานศึกษา
มาตรฐานที่ ๒ แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ ๓ แนวการสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	มาตรฐานที่ ๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (๔ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๕ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้าน สติปัญญา	<u>ด้านการจัดการศึกษา</u> (๑ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๕ ครูปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	<u>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน</u> (๑ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๖ ประสิทธิผลการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน)	มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ (ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน)	มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ๑๔ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (ประกอบด้วย ๑๑ มาตรฐาน ๕๑ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (ประกอบด้วย ๑๒ ตัวบ่งชี้)
	การบริหารจัดการ	มาตรฐานที่ ๑ การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก (๔ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ บริหารงานอย่างเป็นระบบ ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ การบริหารจัดการบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็ก (ก) สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร (ข) สภาพแวดล้อมภายในอาคาร ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๔ มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็ก ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๕ การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	ด้านการจัดการศึกษา (๒ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๖ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ ๗ แนวทางการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (๑ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๙ สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (๑ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๑๐ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นของการศึกษาปฐมวัย ด้านมาตรการส่งเสริม (๑ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๑๑ การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางปฏิรูปการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น	ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๑ ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (๑ ตัวบ่งชี้) ๑๒. ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา (๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (๒) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

มาตรฐาน การศึกษาของชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน)	มาตรฐาน ตามกฎกระทรวงฯ (ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน)	มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ๑๔ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย เพื่อการประกัน คุณภาพภายในของ สถานศึกษา (ประกอบด้วย ๑๑ มาตรฐาน ๕๑ ตัวบ่งชี้)	มาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสาม (ประกอบด้วย ๑๒ ตัวบ่งชี้)
	การประกันคุณภาพภายใน		<u>ด้านการจัดการศึกษา</u> (๑ มาตรฐาน) มาตรฐานที่ ๔ สถานศึกษามีการประกัน คุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามที่กำหนดใน กฎกระทรวงฯ	<u>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๑ ตัวบ่งชี้)</u> ๔. ประสิทธิภาพของระบบการ ประกันคุณภาพภายใน (๑) ประสิทธิภาพของระบบ การประกันคุณภาพ ภายในโดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ กำกับดูแลสถานศึกษา (๒) พัฒนาการของการ ประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษา และต้นสังกัด

ภาคผนวก ง

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

ภาคผนวก ง

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

การปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยศึกษาประเด็นปัญหาหลักในการศึกษา และการเรียนรู้ที่ยึดโยงกัน และเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงจุดใดจุดหนึ่งที่แยกจากกัน ตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทยยุคใหม่ ปรับกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครูยุคใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู คณาจารย์ และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพคล่องตัว เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการนี้จำเป็นต้องมีกลไกหรือหน่วยงานที่วิเคราะห์ปัญหาของระบบการศึกษาและเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ฯลฯ ของประเทศ และเสนอแนวทางปฏิรูประบบอย่างเป็นขั้นตอน โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนได้ สี่ประการหลัก ด้วยกันดังนี้

๑. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง มีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูปดังนี้

๑.๑ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้

เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์จึงควรเร่งดำเนินการ ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) จัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐานสามารถเทียบเคียงกันโดยให้มีการวัดผลระดับชาติในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนชั้นปีที่เหลือให้เป็นการวัดผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนในระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษาให้มีผลระดับชาติเมื่อจบหลักสูตร

๒) แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

มาตรการ :

๔) พัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ และมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

๕) จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลทุกระดับและประเภทการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งจัดบริการการศึกษาและเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีความสามารถและศักยภาพพิเศษด้านต่างๆ

๖) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทและสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๗) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษา ให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ ทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพ เป็นกำลังคนฐานความรู้ ช่างเทคนิคที่มีฝีมือ และนักเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญ มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนลักษณะนิสัยการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

๘) ปฏิรูปอุดมศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ สนับสนุนการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจที่เป็นจุดเน้นตามความเชี่ยวชาญ และสร้างเครือข่ายระหว่างกัน รวมทั้งเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและสังคมการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตลอดจนพัฒนาการศึกษาศิลปศาสตร์ (Liberal arts education) ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ กำจัดการปลอมแปลงคุณวุฒิและการซื้อปริญญาบัตร โดยมีมาตรการลงโทษ ทั้งบุคคลและสถาบันที่เกี่ยวข้อง

๙) ส่งเสริมการอนุรักษ์ และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากลเป็นภาษาที่สองตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ภาษาที่สนใจ เป็นต้น

๑๐) พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยในการศึกษาเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนที่มีครูแนะนำและด้วยตนเอง

**๑.๒ ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ ความสามารถ
มาตรการหลัก :**

๑) พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework) เพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในทุกะดับ/ประเภทการศึกษา โดยเฉพาะคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพและตามความต้องการของผู้จ้างงาน และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ระบบการจ้างงานและกำหนดเงินเดือน / ค่าตอบแทนตามสมรรถนะ เพื่อจูงใจผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

มาตรการ :

๒) จัดการศึกษาและเรียนรู้อาชีวศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติในสัดส่วนมากกว่าทฤษฎีและการเรียนรู้งานอาชีพ ขยายการศึกษาระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา และการฝึกงานให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมการทำงานระหว่างเรียน การพัฒนาระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ทำนองธนาคารหน่วยกิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน

๓) พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม และการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสาขาอาชีพต่างๆ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการ

๔) พัฒนาหลักสูตรฐานวิชาชีพต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะ ความรู้ด้านอาชีพสามารถออกไปประกอบอาชีพได้หากไม่ศึกษาต่อ รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อประกอบอาชีพอิสระ

๕) จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับต้น (ปวช. ๓ ปี) ระดับกลาง (ปวส. ๒ ปี) และระดับเทคโนโลยีเฉพาะทาง (ปริญญาตรี ๒ – ๓ ปี) ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ

๖) สร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาคธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ กับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา

๗) กำหนดทิศทางการความต้องการกำลังคน และสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งสมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้กำลังคน สถาบันการศึกษา/ผู้ผลิต

๒. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

มีสภาวิชาชีพที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพมีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

๒.๑ การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเรียนครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือจัดให้นิสิต/นักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ฝึกประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นต้น

๒) ให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งมีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูและสถาบันผลิตครู

มาตรการ :

๓) วางแผนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

๔) จัดระบบเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู โดยศึกษาวิชาครูเพิ่มเติมตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้

๕) พัฒนาระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรสำหรับการอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เชื่อมโยงความสามารถในการสอน และประสบการณ์ในสถานประกอบการ รวมถึงการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ผลผลิตเชิงพาณิชย์

๒.๒ การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒) เร่งจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๓) พัฒนาครู คณาจารย์ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะการพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งให้มีระบบและมาตรการจูงใจให้ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ :

๔) พัฒนาคณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรด้านอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอน วิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

๒.๓ การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) คัดครูให้แก่ผู้เรียนโดยลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๒) ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครู โดยพิจารณาจากภาระงานที่ชัดเจนร่วมด้วยและจัดให้มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน

มาตรการ :

๓) แยกบัญชีเงินเดือนและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรการศึกษาออกจากกัน

๓. พัฒนาคูณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคูณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) รมรงค้ให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม

มาตรการ :

๒) พัฒนาคูณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้

๓) พัฒนาห้องสมุดชุมชน ให้กระจายอย่างทั่วถึงในลักษณะห้องสมุดที่มีชีวิต

๔) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆที่หลากหลาย มีคุณภาพ และกระจายอย่างทั่วถึง เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๕) ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสังคมเพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้อในชุมชน ท้องถิ่น

๔. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side) โดยให้ผู้เรียนเลือกใช้บริการ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

๔.๑ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) ให้มีกลไกขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามศักยภาพความพร้อม

มาตรการ :

๒) ให้มีการกระจายอำนาจตามศักยภาพความพร้อม โดยมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจแบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม รวมทั้งมีแผนส่งเสริมเขตพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและความพร้อม โดยมีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มตามศักยภาพความพร้อม

๓) สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ และสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระ คล่องตัว เป็นสถานศึกษานิตินุศลเต็มรูป และในระดับอุดมศึกษาให้พัฒนาสู่การเป็นสถาบันของรัฐในกำกับ

๔) พัฒนาภาวะผู้นำบริหารเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำตามช่องทางปกติและกลไกสนับสนุนส่งเสริมด้วยช่องทางพิเศษ มีการกำหนดคุณสมบัติ การเข้าสู่ตำแหน่ง เส้นทางความก้าวหน้า และระบบการจูงใจ

๕) ปรับและพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารูปแบบใหม่ที่เน้นยุทธศาสตร์เชิงวิชาการ โดยลดภาระงานเชิงธุรการและการสั่งการ แต่เน้นการให้คำปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สร้างกลไกการป้องกันการดำเนินการเข้าสู่ตำแหน่งโดยไม่ชอบธรรม

๖) ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและประเภท โดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (area-base) ทั้งระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด พื้นที่พิเศษ เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น ให้มีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด เพื่อประสานและบูรณาการการพัฒนาการศึกษาทุกระดับและประเภท/สังกัดให้เกื้อกูลกัน

๔.๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

มาตรการหลัก :

๑) ทบทวนระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ทั้งวิธีการได้มาของผู้บริหาร และคณะกรรมการต่างๆ องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๒) ปรับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ให้สามารถบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครู และวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม สร้างกลไกการเข้าสู่ตำแหน่งโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

มาตรการ :

๓) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโดยองค์คณะบุคคล ในระดับ/ประเภทต่างๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา และอื่นๆ ให้มีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น ตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา

๔.๓ พัฒนาการบริหารการจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม กำลังแรงงานและผู้สูงอายุมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) พัฒนาระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย มีระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กำลังแรงงานและผู้สูงอายุ มีโอกาสศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมตามความต้องการ

๒) จัดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยเฉพาะกลุ่มประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม และระหว่างหญิงและชาย

๓) ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรการ :

๔) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส เช่น โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น รวมทั้งการศึกษาของคณะสงฆ์สายสามัญเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กด้อยโอกาส รวมทั้งพระและสามเณรได้รับการศึกษามากขึ้น

๕) ส่งเสริมการจัดวิทยาลัยชุมชน เพื่อให้สามารถเป็นกลไกสนับสนุนพัฒนา เสริมสร้างความเข้มแข็ง และตอบสนองความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น

๖) พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ให้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗) ปรับระบบการวัด ประเมินผลผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางเลือก และระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลาย โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๔ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น จึงกำหนดแนวทางปฏิรูป ดังนี้

๔.๔.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น

มาตรการหลัก :

๑) สนับสนุน และมีมาตรการจูงใจทั้งด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้เอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ในทุกระดับ/ประเภทให้มากขึ้นควบคู่กับการสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากร และ/หรือการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่เป็นธรรม เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นการประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐ

๒) ลดบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษาเป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับนโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา นิเทศ และติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาต้นแบบที่ดี และส่งเสริมสนับสนุน ยกย่อง และขยายผล เพื่อให้การจัดการศึกษาและเรียนรู้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ

มาตรการ :

๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งในระดับชาติท้องถิ่น

๔) สนับสนุนการศึกษาทางเลือก และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ โดยบุคคล ครอบครัว สถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน ตามความต้องการที่แตกต่างหลากหลาย โดยให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเอกชน และการศึกษาทางเลือก

๖) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว (พ่อแม่ ผู้ปกครอง) สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษาการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบหลากหลาย โดยปรับปรุงกลไกรองรับการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ยืดหยุ่นและมีความคล่องตัว

๗) ส่งเสริมการจัดการศึกษาและเรียนรู้ของสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ทั้งที่เป็น การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกระดับและประเภทการศึกษาร่วม จัดการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในรูปแบบที่ หลากหลาย

๘) พัฒนาระบบการวัดประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการศึกษาทางเลือก และศึกษานอกระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

๙) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สมาหุการคำไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ สถาบันสังคมอื่น ร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้น ในรูปแบบที่หลากหลาย

๔.๔.๒ ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เข้ามาร่วมจัดและ สนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมจัดการศึกษา และ สนับสนุนการศึกษา ตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นในทุกระดับ/ประเภทการศึกษามาก ขึ้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ จึงกำหนดแนวทางปฏิรูป ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) ส่งเสริมให้ อปท. มีบทบาทมากขึ้นทั้งในการจัดการศึกษาและเรียนรู้ และการสนับสนุน การศึกษาและเรียนรู้ ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ เชื่อมโยงกับภูมิปัญญา ทรัพยากร วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของ ชุมชน

๒) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาของ อปท. รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารครู และบุคลากรการศึกษา อปท. ให้เป็นมืออาชีพ โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการสนับสนุนด้านวิชาการ และกำกับดูแลด้านคุณภาพ มาตรฐานทางวิชาการ

มาตรการ :

๓) จัดทำแผนบูรณาการเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาและกำหนดเป้าหมายผู้เรียนแต่ละระดับ/ประเภท/สังกัดในพื้นที่

๔) ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบาย แผน และทิศทางการพัฒนาการศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาและความเป็นอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษาและท้องถิ่นจัดกลุ่มสถานศึกษาตามความพร้อม

๖) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาของ อปท. ทั้งกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบัน/หน่วยงานอื่นในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุน อปท. สร้างภาคีเครือข่ายด้วยตนเอง

๔.๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

มาตรการหลัก :

๑) ปรับปรุงการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side) โดยให้ผู้เรียนเลือกรับบริการ

๒) วางแผนเป็นขั้นตอนและจัดระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการยุบ เลิก หรือควบรวมสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้การใช้ทรัพยากรการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับอัตราการขยายตัวของประชากรที่มีแนวโน้มลดลง โดยมีมาตรการช่วยเหลือเพื่อไม่ให้ผู้เรียนและครูได้รับผลกระทบ

มาตรการ :

๓) จัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นที่แตกต่างกัน แต่ละพื้นที่/กลุ่ม โดยแยกงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ และส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หรือเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตามความจำเป็นเฉพาะพื้นที่ งบประมาณ ค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียนกลุ่มพิเศษ เช่น ผู้พิการ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น จากงบประมาณปกติ

๔) พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณระหว่างรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ อปท. จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาและเรียนรู้มากขึ้น

๕) พัฒนาระบบการจัดสรรทุนการศึกษาให้เปล่าและทุนกู้ยืม เพื่อเป็นกลไกเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ

๖) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลายจากทุกภาคส่วน โดยปรับกลไกของรัฐให้เอื้อและรองรับ

๗) พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ภาคผนวก จ

ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)

ภาคผนวก จ

ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)

ภายใต้แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีนั้น ในส่วนที่หนึ่ง ต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีการพัฒนา ระบบข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการจัดการบริหารภายในสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอน การดำเนินงานพัฒนา และระยะเวลาพัฒนา มีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมือ และงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

และในส่วนที่สองต้องมีระบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของ เดมมิง (Plan - Do - Check - Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

P (Plan) วางระบบ การกำหนดวัตถุประสงค์ และกระบวนการดำเนินงานที่จำเป็น เพื่อให้เกิด ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน

D (Do) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดำเนินการ ตามแผนอย่างจริงจัง

C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้า และความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าสนใจประสบความสำเร็จ สถานศึกษา ก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น และหากผลการปฏิบัติ มีข้อควรปรับปรุง สถานศึกษาก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป

ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ (Decision-Making) เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดการ การศึกษาอย่างแท้จริง และใช้หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

(ปรับจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓.)

๒. เกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ (๑.๕ คะแนน)

พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาที่ดีขึ้นในการแก้ปัญหา เช่น ปัญหาเด็กด้อยโอกาส ปัญหาเด็กขาดสารอาหาร ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น และบริบทของสถานศึกษา เป็นต้น โดยมีแบบอย่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
โครงการอย่างน้อย ๑ โครงการของสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างของการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา		๑.๕๐
ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป ของปัญหาที่สถานศึกษานำไปแก้ไข มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น		๑.๐๐
ร้อยละ ๕๐ - ๗๔ ของปัญหาที่สถานศึกษานำไปแก้ไข มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น		๐.๕๐

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๑๑

คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ =	คะแนนเชิงคุณภาพ + คะแนนพัฒนาการ
---------------------------	------------------------------------

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐานที่ผลการดำเนินโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา เช่น รายงานการประชุม รายงานสรุปผลความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินงาน ข้อมูลที่แสดงถึงการเกิดผลกระทบที่เกิดประโยชน์ เกิดแบบอย่างและสร้างคุณค่าต่อสถานศึกษา และหรือชุมชนรอบสถานศึกษา

๒. ผลการสังเกตที่ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

๓. ผลการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่แสดงผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษาตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒ ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา
 หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ให้เลือกใช้ตัวบ่งชี้ตามประเภทของสถานศึกษา ตามมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้

สำหรับสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก*	สำหรับสถานศึกษาประเภทโรงเรียน ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ^๑
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๑) ผลการส่งเสริมพัฒนา สถานศึกษาที่สอดคล้องกับ แนวทางการปฏิรูปการศึกษา หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน	ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๒) ผลการส่งเสริมพัฒนา สถานศึกษาเพื่อยกระดับ มาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทาง การปฏิรูปการศึกษา หน้าหลัก ๒.๕ คะแนน

หมายเหตุ ศูนย์พัฒนาเด็ก (แรกเกิด – ๒ ปี) ให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒(๑) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ
 แนวทางการปฏิรูปการศึกษา

^๑สถานศึกษาที่จัดโดย กระทรวงมหาดไทย เขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (กรุงเทพฯและเมืองพัทยา) กระทรวง
 การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ของรัฐและของเอกชน) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง
 แรงงาน(ของรัฐและของสถานประกอบกิจการ) กระทรวงกลาโหม (กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)
 สำนักนายกรัฐมนตรี (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงาน
 คณะกรรมการการอุดมศึกษา) กระทรวงยุติธรรม(สำนักสังคมสงเคราะห์)

^๒สถานศึกษาที่จัดโดย สถานศึกษาของรัฐและเอกชน

ภาคผนวก จ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก จ
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๑ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๓๓ กำหนดให้สภาการศึกษาทำหน้าที่พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้น เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เลี้ยงดูเด็กใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเพื่อให้สถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกหน่วยงาน ทุกสังกัด ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อสร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโตและมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไป

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐานจำเป็นจะต้องมีการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้นหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรไปพัฒนาเด็กถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี* บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

(* ๕ ปี หมายถึง อายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กต่ำกว่า ๓ ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เด็ก มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

๑. หลักการจัดประสบการณ์

- ๑.๑ เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- ๑.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- ๑.๓ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก
- ๑.๔ จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- ๑.๕ ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๑.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

๒ แนวการจัดประสบการณ์

- ๒.๑ ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- ๒.๒ สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- ๒.๓ จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- ๒.๔ เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆรอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- ๒.๕ จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับเด็ก
- ๒.๖ ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒.๗ ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

๓. การประเมินพัฒนาการ

- ๓.๑ ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- ๓.๒ ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- ๓.๓ ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจกรรมประจำวันหรือสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดกับเด็ก
- ๓.๔ บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น
- ๓.๕ นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

ภาคผนวก ช

รายชื่อคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข

รายชื่อคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.มณฑล สงวนเสริมศรี	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุฒิ บุญยโสภณ	กรรมการ
ดร.มานิต บุญประเสริฐ	กรรมการ
ดร.อมรวิทย์ นาครทรรพ	กรรมการ
ดร.สิริพร บุญญานันต์	กรรมการ
นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร	กรรมการ
นายสมหมาย ปาริจฉัตต์	กรรมการ
นายอภิชาติ จีระวุฒิ	กรรมการ
นายสมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.มณฑล สงวนเสริมศรี	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.จิรเดช อยู่สวัสดิ์	กรรมการ
ดร.ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นายุทธ สงค์ธนาพิทักษ์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ สืบคำ	กรรมการ
ดร.สว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญวัลย์ สัตยารักษ์วิทย์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รตะนานุกูล	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

หมายเหตุ

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ (ประธานกรรมการ) (ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ – มกราคม ๒๕๕๔)

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (กรรมการ) (ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ – พฤษภาคม ๒๕๕๔)

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช (กรรมการ) (ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ - ตุลาคม ๒๕๕๔)

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุฒิ บุญยโสภณ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรวุฒิ เกียรติโกมล	กรรมการ
นายเข้มแข็ง สุคนธ์สิงห์	กรรมการ
ดร.นงลักษณ์ ปานเกิดดี	กรรมการ
ดร.ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์	กรรมการ
นายพรชัย มงคลวนิช	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผอญ ชันชะชวณะ	กรรมการ
ดร.ศิริพรรณ ชุมนุ่ม	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพงศ์ นิ่มกุลรัตน์	กรรมการ
ดร.อุทัย ดุลยเกษม	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดร.มานิต บุญประเสริฐ	ประธานกรรมการ
ดร.ดิเรก พรสีมา	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง	กรรมการ
นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร	กรรมการ
หม่อมหลวงปรีดา ดิศกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์อรุณี วิริยะจิตรา	กรรมการ
ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

หมายเหตุ

นายสมนึก พิมลเสถียร (ประธานกรรมการ) (ตั้งแต่มีนาคม ๒๕๕๓ – มีนาคม ๒๕๕๔)

รองศาสตราจารย์ฉันทนา ไชยชิต (ประธานกรรมการ) (ตั้งแต่มีนาคม ๒๕๕๔ – กันยายน ๒๕๕๔)

ภาคผนวก ช

คณะทำงานพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก
ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๖ปี)

ภาคผนวก ข

คณะกรรมการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ปี)

ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) สำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๖ ปี ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินมีความเหมาะสมตามหลักการ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษา สำนักงานจึงเห็นสมควรยกเลิกคำสั่ง สมศ. ที่ ๓๘/๒๕๕๓ และขอแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด-๒ปี) ดังนี้

ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนวลจันทร์ ปราบพาล	กรรมการ
แพทย์หญิงนิพรณพร วรมงคล	กรรมการ
พลเรือตรีหญิงนิธินาถ งอกงาม	กรรมการ
นางณัฐภา สุธธิธกุล	กรรมการ
รองผู้อำนวยการ สมศ. (นายนาวัน วิทยาภรณ์)	กรรมการและเลขานุการ
หัวหน้ากลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการกลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑	ผู้ช่วยเลขานุการ

ภาคผนวก ฅ

คณะผู้จัดทำ

ภาคผนวก ฅ
คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์
คณะทำงาน	รองผู้อำนวยการ สมศ. (นายนาวัน วิทยาภรณ์) นางมณีรัตน์ จันทนา นางสาวมัญญา งามแสง นางสาวพรวิทย์ เบญจรัตน์ศิริโชติ นางสาวอมรรัตน์ มีพัฒน์ นางธัญชนก จอมทรัพย์ นางศิริธร เวียนศิริ นางสาวนพวรรณ สุทธิศิลป์
จัดทำต้นฉบับ	กลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐาน ๑
ประสานการจัดพิมพ์	กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา